

mal fűtött
küli sofőr

at kapott.
j Kelet tud.) Ban
allott tegnap vád-
-ik szekciója előtt.
1933 telén tüzelő fa-
llított fel a lakásá-
fel a villanyórához,
villanykályha tete-
villamosmű embe-
enérték az ötletesen
di feljelentést tettek
áson Bán beismerte
ást, de hangoztatta,
csak néhány percre
szék rövid tanácsko-
ítélte a sofőrt, míg
74 ezer lejbe állapí-
fogasztását, követé-
utasította.

**szankciók:
a citrom**

Capitala tudni véli,
nkciók felfüggeszté-
not pénteken írja alá
n eszerint szombaton
vatalos lapban.
k hatályon kívül he-
zménye lesz a citrom
en 75 vagon olasz
n Olaszországba.

parókiája Vásárhelyi
tes, hogy dr Makrai
mátus egyházközségi
Vásárhelyi Jánost, az
parókiája esperesét
be. Az új református
kiája megható ünne-
el. Este 10 órakor
za földműves emberek,
ezón dolgoznak, meg-
sán, ahol a két refor-
énekeket adott elő.
tán a püspök és fele-
bucszó híveket.

SPORT

**és Bucurestiben:
verte a Venust**

aus 5:2 (2:0)
szerdán délután három-
ták le a Venus-pályán
emzetibajnoki mérkő-
gletésre a timisoarai
ányban. A féldő
Chinezul feltűnő győ-
rának, de főleg Thier-
ak köszönheti. Utóbbi
al, részben kidolgozott
teljes tartalma alatt

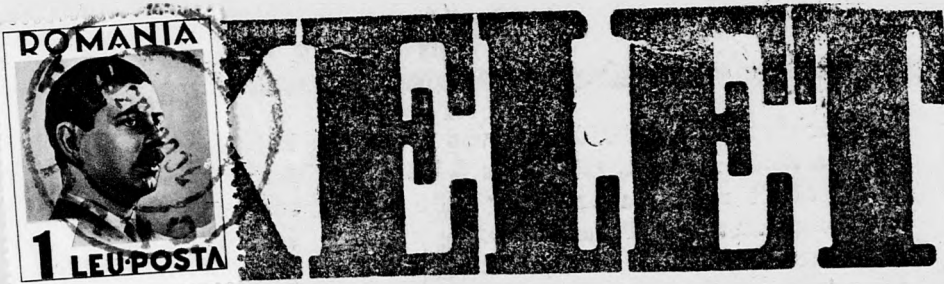
percben Bajusz, majd a
góját a 24. percben
második féldőben is a
ésélyesebben támadó
ng háromra szaporítja
át, majd a 20. percben
Gruin 3:2-re javítanak.
rom következik a két
percben Köniq, majd a
további gólokat és ez-
eredményt.
Ilescu kifogástalanul

EN LESET

aktuellen Roman
TANT
ISRAELS
erung
ge ia
e die-
t, mit.
zu beziehen um
ö. S. 6.90 Ganzleinen
ö. S. 4.60 Kartoniert
Versandbuchhandlung
umpendnerstrasse 10.
T. CLUJ NYOMASA
ZURAT

Taxa postala Szerkesztő-
plátó...
No.
10.
Havt
évre
földr
félévi
detés
KELL
dóság egyetlen politikai napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

Dr. Kanaszter Robert
Budapest
Disztár 2 l.e

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmegítési
leveleket nem
fogadunk el.
Ara 5 lej
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő: Jámber
Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 62.
Péntek, 1936. július 10.
5696. EV. TAMUSZ 20. XIX. EVF. 160. SZAM

**Dinu Bratianu és Tatarescu
karonfogva jelentek meg a liberális
kongresszuson**

A párt és a kormány elnöke a legnagyobb harmóniában vezették le a kongresszust. Bratianu Dinut a párt elnökévé proklamálták, a pártelnök javasolta Tatarescu főtitkárrá választását. Tatarescu nagy beszédet tartott a kormány eivégzett munkájáról és hosszú kormányzást jósol

Tatarescu székioglaló beszédében a józan középutról beszélt

Bucuresti, július 9. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap délelőtt nyílt meg impozáns keretek között a liberális párt kongresszusa a bucaresti Aro-teremben. A kongresszus szencziója, hogy Bratianu Dinu és Tatarescu között az elmentek teljesen elismültak. A kongresszus megnyitása előtt Tatarescu miniszterelnök Dinu Bratianu lakására ment és együtt, karonfogva jelentek meg a kongresszus színe előtt. Az egybegyűlt delegátusok lelkes ünneplésben részesítették a párt és a kormány elnökeit.

Az Aro-terem szinpadán elfoglalja helyét a pártvezetőség negyvenhat tagja, majd Savanu kamarai elnök, mint a kongresszus előkészítő bizottságának elnöke olvassa fel jelentését. Javasolja, hogy dr Anghelescu bizzik meg a delegátusok a kongresszus levezetésével. A kongresszus egyhangú lelkesedéssel fogadja az indítványt és a közoktatásiügyi minisztert választja meg elnökéül. Anghelescu dr rövid bevezető beszéd után bejelenti, hogy a kongresszus célja Dinu Bratianunak a kongresszus elnökévé való megválasztása. A bejelentést hosszantartó ováció fogadja. A tapsorkán ellülte után emelkedik szóásra Bratianu Dinu.

Bratianu Dinu elnöki székioglalója
— Ma, amikor új politikai áramlatok lépnek fel — mondotta a liberális párt elnöke —, amikor kétségbe vonják pártunk hivatását, amikor figyelmen kívül hagyják az ország történetét és a mult tanulságait, új formulákat keresnek és homályos programokat készítenek, — ma nagyobb szükség van arra, mint valaha, hogy megvizsgáljuk, mi a nemzeti liberális párt, milyen szerepe volt és milyen hivatás vár rá ezentul. Az én koromban az ember inkább emlékekből él, míg a fiatalok inkább a jelenből. En igyekszni fogom a multat, amit átétem, összekötni a jövővel, ami előttünk áll.

Dinu Bratianu ezután az elhunyt vezérek szellemét idézi: a Colesucukat, C. A. Rosettit, Mihail Cogalniceanut, Ion Ghicac, Dimitrie Bratianut, Vasile Alexandrut és másokat. Emlékeztet Ducara és méltítja a meggyilkolt miniszterelnök érdemeit. Majd így folytatta:

— Tudom, mily felelősség hárul rám, amikor a párt elnökévé választanak. Igérem, be fogom bizonyítani, hogy nincsenek személyes ambícióim és ugyanazzal az odaadással fogom szolgálni a pártot, amellyel elődeim és habozás nélkül fogok eleget tenni kötelességemnek.

Ezután a párt multbeli érdemeiről és teljesítményeiről beszél, majd hangsúlyozza a liberálisok hűségét a trón és a dinasztia iránt.

A liberális párt programja
— Nemzetközi vonatkozásban a liberális párt kipróbált elve: összhangot teremteni az ország és Európa többi államainak érdekei között. Közre kell működönnünk a béke biztaltásában, hogy magunkénak tudjuk szövetségeseink bizalmát és volt ellenségeink tisztetét.

Eljünk békében mindenkivel, de ne hagyjuk magunkat elcsábítani olyan ígéretek által, amelyek csak arra irányulnak, hogy eltávolítsanak azoktól az államoktól, amelyek a miénkkel azonos érdekeket védének.

A jelenlegi kormány nagy munkát végzett. Sokat fáradozott a hadsereg megerősítése érdekében. Ebben a tekintetben folytonoságra van szükség. Ezért kell befejeznie kormányunknak vállalt küldetését.

— A liberális párt nagy társadalmi reformokat valósított meg, különösen mezőgazdasági téren, a falusi elemek földhöz juttatása és a mezőgazdasági adósságok likvidálásáról szóló törvény által. Fel kell javítanunk a termelést és hiteleket kell nyújtannunk a termelők számára. Standardizálni kell a termelést, raktárakat építeni és meg kell szervezni a jégeső- és állatpusztulás elleni biztosítások rendszerét.

Ami a városi munkások helyzetének jobbátételét illeti, fokozatosan erre is sor kerül.

Románia a románoké
— Egyike vagyunk azoknak az országoknak, amelyek a legjobban vannak ellátva nyersanyaggal. Azokat értékesíteniük kell, még pedig a liberális párt jelszavát követve: Románia a románoké!

**Bratianu indítványára főtitkárrá proklamálják
Tatarescut**

Ezután Sassu miniszter mint hivatalos előadó felolvasta a párt alapszabályaira vonatkozó módosító indítványt, amelyben a pártvezetőség tagjai számának felemelését és a párt vezértitkára hatáskörének kiterjesztését javasolta. A kongresszus elfogadta a módosításokat, majd újbb

Dinu Bratianu szólalt fel, aki javasolta, hogy Tatarescu miniszterelnököt válasszák meg a párt vezértitkárává. Bratianu átélte a miniszterelnököt, miután a kongresszus meleg ünneplés közepette nyilvánította a párt főtitkárává Tatarescut.

Tatarescu expozéja

Tatarescu miniszterelnök emelkedett ezután szóásra. Mindenekelőtt Dinu Bratianunak mondott köszönetet megválasztásáért és elismerő szavaiért. Nagyra becsüli a pártelnököt és biztositja őt, hogy teljesíteni fogja kötelességét és ennek folyamán fáradhatatlan és habozás nélküli erélyt fog mutatni.

A politikai helyzetről szólva a miniszterelnök bizakodó nyilatkozatokat tett: — Belpolitikai téren nem fontos hagyni magam megfélemlíteni felültes incidensek által, melyek mult nyugtalanságot tudnak csak előidézni. A mi tömegeink egészségesegek és ellenzik a morbid áramlatokat és izgató kampányokat. Az agitátorok marakodásai elülnek és az ország tovább dolgozik.

A kormány teljesítményeiről szólva, többek között rámutat arra, hogy a tisztviselői fizetéseket idejében folyósítják, az országban nincsenek munkakonfliktusok és sztrájkok. Természetes azonban, hogy nem apadtak ki teljesen az elégedetlenség és nehézségek forrásai. De jóhiszemű ember nem tudhatja, hogy az ország általános helyzete javult és határozott lépés történt konszolidáció felé. A világ többi részén zavarok dulanak és nehézségekkel küzdenek. Nálunk dolgoznak. A kormány folytatni fogja az összes termelő erők támogatását. Nem vesz magának szünetet és nem pihen meg munkájában.

Hosszu kormányzást jósol Tatarescu
— Külpolitikai vonatkozásban a miniszterelnök kijelentette, hogy Románia hagyományos békepolitikáját folytatja, ami a szerződések tiszteletben tartásából, határai megvédéséből és szövetségeseivel és a Népszöv-

Szívesen látjuk az idegenek közreműködését új források teremtésében. De ezt csak a román elemmel való együttműködés jegyében és monopolizálások nélkül történhetnek. Nem adhatjuk koncesszióba közszolgálati ágainkat.

Nem vagyunk gyarmat, hanem urai a magunk gazdagságának.

Ujjá kell szerveznünk az állami apparátust. Ujjá kell nevelnünk az ifjúságot, hogy válogatottabb erők kerüljenek ki sorából. A liberális pártnak, miként a multban, továbbra is fáklyavivőnek kell maradnia és bírnia kell az ország bizalmát. A jósnak ugyanazon vágya, az áldozatkészségnek, bizalomnak és fegyelemnek ugyanazon ereje kell hogy uralkodjék kebelében, mint ami a multban jellemezte. Tőlünk függ az ország jövője — mondotta befejezésül Dinu Bratianu.

ség keretében teremtett baráti kötelekés konszolidálásából fakad. A kisantant államfőinek bucaresti értekezlete volt a politika eredménye, mely megerősítette a három állam közötti kapcsolatokat, megszilárdította a béke és a nemzetközi rend tényezőit és növelte hazánk tekintélyét. Románia mind előkelőbb helyet foglal el nemzetközi relációkban és tekintetben bizakodók és derülátók lehetünk.

— Amikor kormányra hívtak bennünket, csak hiányokat találtunk. Amikor személyesen vettem ki a kormányzás gyepőjét Duca kihült kezeiből, a helyzet még sulyosabb volt. Veszélyben volt a belső, pénzügyi, és társadalmi rend. Ellenfeleink háromheti kormányzást jósoltak nekünk és mi három éve kormányunk, sőt fogunk a jövőben is. A párt egyik leghosszabb kormányzási időszaka lesz ez és egyike a legtermékenyebbeknek az ország történelmében. Szinte minden nap harcot kellett vívniuk és minden alkalommal győztünk. Ez a siker nemcsak a kormány hozzáértésének és odaadó munkájának tulajdontható, hanem a pártban uralkodó bizalomnak és egységnek is. Mindig magam mellett tudtam a párt összes erőt. Köszönetet mondok ezért a képviselőnek és szenátoroknak, akik három ülészeteken át tettek tanúságot szolidaritásukról és hitükről. Legyünk bizakodók, de egyben éberek is.

Nagy átalakulások idejét éljük. Új formák merülnek fel és tiunek el. Felkavarják a szenvedélyeket és egymást korbácsolják az ösztönök. Több ízben folyamodnak az erőszak eszközeihez. Elzavartként kísérletekkel szemben a liberális pártnak kettős a küldetése: gátat vetni a jobb és baloldali áramlatokkal szemben, amelyek veszélyeztetik az állam egységét, monarchikus, alkotmányos, parlamentáris és társadalmi intézményeit és a magántulajdonra alapított létét.

Ugyanekkor kedvező erőt kell alkotnia minden olyan áramlat számára, mely az idő szükségleteiből és a tömegek jobb életviszonyokra törő óhajából fakad. Több erőt kell nyújtania az államnak és több igazságot, nagyobb jólétet az egyéneknek. Védőgát kell, hogy legyünk a gyengeség ellen és fáradhatatlan gépezet

(Folytatása az 6-ik oldalán.)

VILAG TUKRE

Az arab nemzeti mozgalom

Kibuc Givat HaSomer
Kfar-Saba július hó

A palesztinai arab nemzeti mozgalom sohasem mutatott még olyan egységet és olyan erőt, mint az 1936-os zavargások. 1920—21-ben és 1929-ben elég volt néhány vallási jelszót az arab tömeg közé dobni, hogy egyes arab falvak még a török idők-ből rablásához és rendzavaráshoz szokott lakossága elérkezettnek lássa az időt arra, hogy megtámadjon zsidó kolóniákat és azok kirablásával gyarapítsa a maga vagyonyát. 1929 óta azonban sokban megváltozott a helyzet. Hét év alatt megsokszorozódott az arab lapok száma és elterjedtsége. A feudális családok közé csoportosult politikai érdekképviseletek, bár szociális jellegük nem változott, tényleges szervezett politikai pártokká alakultak át. Uj arab politikai pártok is alakultak, amelyek versenyre keltek a régi Husszieni és Nashahibi pártokkal és ezzel növelték egyrészt a széthuzást, ugyanakkor azonban újabb és újabb rétegeket aktiváltak politikailag. És mindezeknél a tényezőknél nagyobb hatást gyakorolt a palesztinai arabságra a Közelkelet többi arab államaiban kifejlődött nacionalista mozgalom sikere. Anglia évtizedes harc után végre engedett Egyiptomnak, Irak már régebben önálló állam és a Népszövetség tagja lett, és végül siker koronázta a szíriai arabság elkésereedett harcát és másfél-hónapos sztrájkját a mandátumot gyakorló Franciaországgal szemben. Ilyen körülmények között maradtak volna nyugodtan a palesztinai arabság vezetői? Ugyanakkor amikor minden hajó újabb zsidó bevándorlókat, gépeket és tőkét hoz az országba, ami alapjaiban rendíti meg a feudális uralkodókat a fellahok és munkások tömegei fölött. Amikor a zsidó gazdaság mind több és több arab munkásnak és termelőnek juttat munkát és jólétet? Az ország szemmel láthatólag napról-napra fejlődik és ha ilyen tempóban tart a fejlődés tovább, ugy a gazdaság tulsuly után a politika tulsuly is a zsidók kezébe kerül, az arab vezetők szolgálatait az angolok számára elveszítik értéküket és ezen felül az arab tömegek is elfordulnak tőlük, mert nyilvánvalóvá válik számukra, hogy zsidók nélkül az ország újra csak visszaillesyed arra a primitív színvonalra, amelyben a szomszédos arab államok élnek. Az arab vezetők világoosan látják, hogy itt a tizenkettedik óra pusz-tuló pozíciójuk megőrzésére és biztosításá-ra levele kilátásban. Ez az a tény, ami miatt a jelenlegi küzdelem annyira elkésereedett és döntő jellegű.

Noha kétségtelen, hogy az egyes arab rétegek közötti belső surlódások távolról sem szüntek meg, az arab mozgalom kifelé az egység képét mutatja. A legfelsőbb arab tanácsban képviselve vannak az összes arab pártok. Ennek az egységnek a felszine alatt a régi párt és családi ellentéteken kívül szüntelenül dolgoznak a szociális differenciálódások robbantó erői. A zsidó település utolsó tíz éve óta hatalmas növekedésen mentek keresztül az arab városok és falvak, amelyek a cionista telepítés közvetlen közelében vannak. De hatalmas fejlődésen mentek keresztül az arab proletáriátus is. Az új ültetvények, a kikötő, a szárazföldi közlekedés, a közmunkák az arab munkások tizezreit szívták fel, ughyhog a szomszédos országokból bevándorló arabok is munkát találtak. 1935-ben csak a hauráni bevándorlók számát harmincezerre becsülték. Az arab nacionalista pártok az arab munkásság erősödését szervezettel is kihasználták. Ugy Nashahibi, mint a mufti megteremtették a

maguk munkás-szervezeit, amely szervezeteket természetesen nem lehet az arab népen belüli szociális differenciálódás öntudatos megnyilatkozásainak tekinteni.

Az ugynevezett nemzeti felszabadulást követelő egység csak látszólagos. A kommunisták világszerte hirdetik, hogy az arab mozgalom tényleg a nemzeti felszabadítást célozza és jellege alapján véte progresszív. Ezzel szemben a zsidók és a cionizmus reakciók és az angol imperializmus szolgálói. A párizsi kommunista „Humanité” különböző rémségekkel táplálja Franciaország progresszív közvéleményét. Szerinte a Keren Kajemet tervszerűen üzi el az arabokat földjeikről, a Hisztadrut pedig a narancs-szedés ünnepe alkalmából valóságos hajtóvadászatot és pogromoknak beillő büntető expedíciókat szervez az arab munkások ellen. A palesztinai kommunista párt pedig, amely elől jár ebben a rágalmazási kampányban, pregnáns módon fejezi ki „igazságait” a maga munkaprogramjában. Eszerint a Palesztinába önző chalu-alija egyedüli oka a cionista imperialista propaganda és nem a zsidó nép nyomora a galut országaiiban és ezért programja a zsidó bevándorlás becsüszintése.

Igy a kommunisták. Valójában azonban az arab nacionalista mozgalom egyáltalában nem antiimperialista. Amire a palesztinai arab vezetők törekednek, olyan viszonyba jutni Angliával, mint a „felszabadított” Irak, vagy Egyiptom. Ennek a viszonyoknak az alapja, amint azt ugy Irak, mint Egyiptom uralkodó rétegei nem szűnnek meg hangoztatni, hogy egyrészt sértegetni maradjanak az angol imperializmus gazdasági és stratégiai érdekei, angol katonaság és légi flotta van az országban. „A határok védelmére” és angol „tanácsadók” irányítják a közigazgatást, másrészt pedig a benszülött burzsoázia szabadon osztozkodhat az állami hivatalokon és kap egy koncot a gazdasági profitokból is. Ezt akarják elérni a szíriai és palesztinai arab vezetők is, az utóbbiak még egy fohással is megtoldják: *és szabadíts meg bennünket a cionista gonosztól, aki alapjaiban ássa alá a feudális társadalmi rendünket, fejezti az országot és előbb-utóbb ellenünk fordítja a parasztságot és munkásságot.* Az arab sajtó nem szűnik meg nyíltan hangoztatni minden alkalommal ezt az álláspontot. A mufti hivatalos lapja például az angol parlament Palesztina-vitája után aggódva kérli, vajjon Anglia megakarja-e őrizni a tradicionális barátságot az arabokkal és követeli, hogy olyan emberek kerüljenek az angol kormány élére, akik meg akarják valósítani az igazi angol érdekeket, amelyek megegyeznek az arabokéval.

A való helyzetre élénken világít rá az a mód, ahogyan az angolok az arab vezetőkkel szemben járnak el. Gandhi letartóztatásával nem haboztak, a „lázado” mufti azonban nemcsak hogy nem került börtönbe, hanem a kormány külön engedélyt ad számára fegyveres őrtartására, aki „ellenlenségei” ellen megvédi. A kormány nem nyúl a fővezérekhez, csak a kisebb „lázadókat” fogdossa össze és nem volt még lázadás a világon, amelynek agitátorai az azaloboznak a hivatást, amivel Palesztinában biztatják a fellahot, csak nyugodtan meglátadni a zsidókat a kormány veünk van.

Az angol nemzeti mozgalomnak tehát egyáltalában nincs felszabadító és antiimperialista jellege, csak az arab feudálisok érdekeit szolgálja. A cionizmus pedig nem hogy elszegényítene a fellahot és az arab munkást, hanem életstandardjának általános javulását eredményezte.

A zsidó táborban ilyen körülmények között mind határozottabb formában vetődik fel a kérdés: így kell-e ennek lennie? Elképzelhetetlen szükségszerűség-e, hogy ugyanakkor, amikor a cionizmus jólétet és hasznot hoz a széles arab tömegeknek, mégis a feudálisok sovinszta izgatása uralja akadály nélkül az arab utcát? Vajjon a cionista mozgalom tette-csak egyetlen komoly kísérletet is az arab tömegekhez való közeledésre. Van-e egy arab lapunk, melynek hasábjain megcáfolhatjuk az izgatók által terjesztett hazugságokat. Miért nem tanulnak többet a zsidó iskolákban arabul? Olyan kérdések ezek, amelyeket pártkülönbség nélkül tesz fel magának minden cionista, aki megérti, hogy a cionizmus régen tul van már a primitív nacionalizmus

gyermekéveitől és tisztában van azzal, hogy a Zsidó Nemzeti Otthon felépítésének egyik adott realitása az, hogy több mint 900 ezer arab van Palesztinában, akiket ultranacionalista frázisokkal sem lehet el-tüntetni.

A palesztinai zsidó munkásságot is súlyos mulasztások terhelik ezen a téren. A zsidó munkásság minden téren nagyt al-

kotott, csak itt maradt végzetesen hátra. Az a biztosság, amellyel a kevés számú szervezett arab munkás megálta a helyét és fenntartotta az összeköttetést a zavar-gások nehéz napjaiban, rávilágít arra, mit jelenthetne ma számunkra egy erős és nagy zsidó-arab munkásszervezet és ugyan akkor rávilágít a feladatra, amely a jövőben előtűnik áll.

HERZL TIVADAR

— TAMUZ 20 —

Tamuz hó 20-án, a zsidó nép szomorú emlékü napjaiban távozott Herzl Tivadar fiatalon, negyvenéves korában, a diaszpóra zsidóságának immár bebizonyítottan legnagyobb államférfia. Aki beelátott a jövőbe, minden mágusi erő nélkül, egyedül azzal, hogy szerette ezt az agyonhajszolt, ezt a hagyományainak misztikumaihoz ragaszkodó népet, amely Titus óta a vándorlás tragikumát szenvedte.

Azon a napon, amikor a szíve megszünt dobogni, délelőtt felegyenesedett ágyán és az ablaka előtt őrtálló diákokra mutatva, mint egy fejedelem szólt:

— Pompás, nagyszerű emberek! Az én népem vérei. Meglátjátok, ezek még be fognak vonulni országunkba.

Ez ifjak közül ma már többen öregedő korban kint élnek, többen a széjjelzóródottság országaiiban dolgoznak. A cionista hőskor fiataljai.

Soraik egyre gyérülnek.

De az ifjak, akik építik az országot, vakoló kanállal az egyik kezükben és fegyverrel a másikban, sokan vannak és soraik egyre tömörebbé sűrűsödnek.

A harminckét év alatt, hogy Herzl Tivadar nemcsak alakja letűnt a mozgalom színteréről, a cionizmus immár sok küzdelem és válság után a zsidóság legjelentősebb tényezője. Az első kongresszus négy pontja: Palesztina települése zsidó parasztsággal, kézművesekkel és iparosokkal; a diaszpóra zsidóságának megszervezése; a népi érzés és öntudat megerősítése és a zsidó nép hivatásbéli átrétegződése — mindez a megvalósulás szilárd vonalán mozog. A Jewish Agency körülbelül megfelel a herzi Jewish Company-nak, a Keren Kajemet teljesen az alapító intenciói szerint dolgozik, ugyszintén az Akcionskomité.

A keretek megteltek azzal a szellemmel, amivel az alapító kívánta. Más, hogy a nagy egység — Herzl legszebb álma — még nem teljesedett. A galut évezredes átka nem változhatott áldássá. Harminckét év arasznyi ideje kicsiny az olyan nagyszerűséghez, mint amilyen egy nép egysége.

Simon Dubnow, a nagy történetíró hasonlaltatja Herzt:

„Herzlnak elődje a zsidó történelemben: Slomo Molcho. Aminthogy Molcho a tizenhatodik század vallásos marannusainak eszmevilágából jutott el üldözött testvéreihez, ugyanugy talált hozzájuk Herzl a 19. század nemzeti marannizmusából. Ahogy Molcho messiási prédikációkat tartott és Palesztinának a török uralom alóli felszabadításáról tárgyalt a római pápával és a német császárral, ugy a zsidó publicista és politikus Herzl is diplomáciai tárgyalásokat folytatott Európai uralkodóival. A tizenhatodik század exaltált misztikusa az inkvizíció máglyatűzén végezte be életét, míg Herzl ama oltáron halt meg, amelyet ő maga állított egy szenvedélyes politikai harc közepette.”

Herzl szintézise volt — hozzátehetjük — legszerencsésebb szintézise a rajongónak és a gyakorlati embernek. A jó zsidó prototípusa. Idealizmus és terv tartotta benne az egyensúlyt. E kettőségnek köszönheti, hogy nem sokat törődött a galuti zsidóság „Mauscheljeinek” támadásaival és fölényes kritikájával. Két-három mondatban terítette ki ezt a ma is élő csuf zsidó típust.

„A jó zsidó az ő meggyötört szívében — írta — kitéphetetlen vágyat érez, hogy elérhesse a kultura magasabb fokait, mialatt Mauschel a haladás, vagy reakció mögött egyaránt a maga piszkos üzleteit keresi. A jó zsidó a szegénységet méltósággal és Istenbe vetett hittel viseli, a jómódban szíve tágra nyílik a küzdőkért és szenvedőkért s maga adóztatja meg magát nagy összegekkel. Mauschel a szegénységben számlalmas smor-rer, a gazdagságban viszont még számlalmasabb proccé.”

Nemcsak kritikája ez a zsidó polgár csuf fajtájának, hanem utmutatás arra, hogy milyen legyen a zsidó ember, akiben a kettő: az eszméhez való rajongás és életrealitás ugyanolyan adagolásban van meg.

Más szóval: akiben van valami Slomo Molchóból és Benjamin Zóév Herzlből.

Tamuz hónapjának Komor napjai másik

a szánalom-barátok mind el fognak fordulni öntől.”

Jött a Bécsbe összehívott Akcionskomité drámai ülése, ahol Herzl legutoljára elnökölt és megismertette a kongresszuson tett ki-jelentését:

— Uganda természetesen nem Cion és soha nem lehet azzá. Csak kisegítő kolonizáció (Kolonisationshilfe), de — jól jegyezzük meg! — nemzeti és állami alapon.

— Hozzátekte:

— Soha gondolatban sem hagytam el a bázeli programot. Mit akartam? Egy darab kenyert a nép számára. Én, aki kalácsot is ehetnék, nem érzem feljogosítottnak magamat arra, hogy visszautasítsam a falat kenyeret, amit a szegények felé nyújtanak. Egyénileg el lehetnék ragadtatva a gondolatától, hogy éhínség idején ideális ösztöneimre hallgatva azt felelhettem: nekünk nem kell ez a kenyér! Uram, én egy napon ebben a városban megváltam egész környezetemtől és mint egyedülálló ember exponáltam magamat azért, amit helyesnek tartottam. Nincs szükségem többségre. Amire szükségem van, az, hogy cajt meggyőződésemmel legyek tisztában.

Az újságíró előtt fesztelenül nyilatkozott Herzl Tivadar:

— Érthetetlen dolog! Ugy sirtak, mint kis-gyermekek, mert méhetetlen haszonnal járó politikai koncessziót akartam szerezni nekik, ami nem került volna többé, mint egy „igen” szóba.

A két eszmény: az oroszországi zsidókkal való megismerkedés az első kongresszuson és a velük való összekülönbözése a hatodikon: ez volt Herzl nagyszerű életének két átalakítóan hatalmas élménye. Én órákkal azelőtt, hogy sirba szállott, víziószzerűen látta a jövőt. Az ifjak, az ő vérei bevonultak az országba...

Herzl harminckét év óta a történelemé. Nem jól mondtuk, mert ő a jelené. Ami most van: erecsiszraeli újjáépítő munka, diaszpórabeli vágyakozás a föld irányába, az őrtálló áldozatos elszántsága, a zsidók fizikai és szellemi átcsoportulása mindez Herzl szándékaiból, utmutatásaiából, szíve véreből sarjadott és lombosodott. Emléke előtt leborult immár minden zsidó: a konzervatív, a radikális, a Chowewe Cion és az is, aki ma sem tudott egészen szabadulni még az asszimiláció ködétől, de érzé a zsidó sorsközösség nyomasztását. (sz.)

Pályázat

A lipovai neolog izr. hitközség ezuton hirdet pályázatot az elhalálozás folytán megüresedett rabbi állásra. Pályázhatnak lehetőleg 40 éven aluli, Romániában érvényes rabbi-otkélével bíró egyének. Kezdő fizetés havi 3500 lej, lakás, fűtés, világítás és a szokásos mellékköltségek. Utiköltséget csakis a meghívottaknak térítünk meg.

Az Országos Zsidó Párt Cionji Tagozatának

Str. Saguna 7. sz. alatti jogvédő irodájában július 10-én, pénteken 1/2—1/2 óra között dr Kohn Ottó tart inspekción.

szép lakás.
DOLGOSSÁG.
nézze meg
SZEKELY és
bűrtörvény
állandó ki-
állítások

BUCURESTI TIG-MURK

TRAMVAJ 1
HIVATALOS HÍRÜZETÉSI MESTER
ZOTTUNAT EREDETI DEZIGNER

Hogyan írta himnuszát, utja az isme

Tegnap megemlékezett a tennártium bileumról katársul

Franciaország F. századik évforduló... szerzőjének ünneplentétek. Talán d. tábor gondol gyűdeira”, amelynek jelek hullottak. De felejtették el, hogy lan dallamát a „khitének serkenté honappal a megsz. „Marseillaise”, a f tudta nélkül.

Ugyan ki emléke kapitányra, aki e szerzője volt és a gyatottan és a leg Párizs mellett, Ch Ki ez az ismeret kében egy ihletett végyai nyilatkozta 1792 április 24-kormány megüzen és Poroszországn. a hir Strassbourg a város polgárme us Klub élnoke gasztatta ki a vár

„Fegy Fennen lob Eih Fegyve Harcolunk

Fegyve Ha el vagyunk szabadgunk talmának bu kudarecal fog hnt ezek a k szabadság fé világitani fog ság méltó g zelemért, zu

Előre! Legyü helleltünkig fi nása a Hags dops

Strassbourg p Össe a nagy pla kommentálták a

Ugyanaznap eg szuhaju, élénkek hán sétált a h előtt. Hirtelen eg vállonúti a fiata — Nos, Mest fiatal tiszt.

— Hogyan pottyan ide? — A szobám mester! Tegnap a tortához sok aztán sokat alud gyek most szolg — On, fiatal veszi komolyan háború!

— Kitért a h — Bizony G meghallgatni! De a nagy so és de Lisle csalányt hallottak

6 Milioane LEI
 A ESIT CU NR 18409 S1
 IARASI DIN COLECTURA MILIONARIILOR
GHEORGHE STANOIU
 CLUJ PIATA UNIRII 7
 Prefetura de Totă Tara Românească LIPSCANI 83-85 (PIATA S. GHEORGHE) TELEFON 800-1400-1.200 Provincie mandat (cec) postal sau ramburs

A „bajuszos induló” évfordulója

Hogyan írta egy névtelen francia műszaki tiszt a világ leghíresebb himnuszát, a Marseillaise-t? Rouget de Lisle kapitány csodálatos útja az ismeretlenségből a Marseillaise-n keresztül az elfeledtetésig

Tegnap Világ tükre rovatunkban megemlékeztünk a Marseilles centennáriáról. Mára az érdekes jubileumról megérkezett párizsi munkatársunk alábbi cikke.

Párizs, július hó.

Franciaország Rouget de Lisle halálának századik évfordulóját ünnepli. A Marseillaise szerzőjének ünnepelésében eltűnnek a pártellenetek. Talán csak a maroknyi royalista tábor gondol gyűlölettel erre az „ördögös dalra”, amelynek ritmusai mellett királyi fejek hullottak. De maguk a royalisták sem felejtik el, hogy Rouget de Lisle halhatatlan dallamát a „rajnai hadsereg hazafias ihletének serkentésére” szánta és csak négy hónappal a megszületése után lett belőle a „Marseillaise”, a forradalom dala — a szerző tudta nélkül.

Ugyan ki emlékszik még erre a műszaki kapitányra, aki egy világrengető himnusz szerzője volt és aki 1836 június 26-án elhagyatottan és a legnagyobb inségben halt meg. Párizs mellett, Choisy-le-Roi-ban.

Ki ez az ismeretlen katonatiszt, akinek lelkében egy ihletett órában egy egész nemzet végyai nyilatkozhat meg?

1792 április 24-én a francia köztársasági kormány megüzente a háborút Ausztriának és Poroszországnak. Mint a tüzvész terjedt el a hír Strassbourghban. Frédéric de Dietrich, a város polgármestere és a helyi Republikánus Klub elnöke a következő plakátot ragasztatta ki a város falaira:

„Fegyverre, honfiak!
 Fennem lobog a háboru zászlaja!
 Elhangzott a jel!
 Fegyverre, polgártársak!
 Harcolnunk kell, győzni vagy meghalni!

Fegyverre, polgártársak!

Ha el vagyunk tőlünk megőrizni szabadságunkat, Európa minden hatalmának haljóslatu összeküvése kudarcra fog végződni. Rettegjenek hát ezek a koronázott despoták! A szabadság fénye végre mindenkinek világítani fog! Legyetek a szabadság méltó gyermekei, előre a győzelemért, zuzzátok össze a despoták seregeit.

Előre! Legyünk szabadok utolsó lehelletünkig és szívünk minden dobhártyája és az emberiség boldogságáért szöjjon!

Strassbourg polgárai tömegesen verődtek össze a nagy plakátok körül és fellelkesülten kommentálták a nagy eseményt.

Egy fiatal tiszt

Ugyanaznap egy fiatal, középtermetű, hosszúszájú, élénk tekintetű katonatiszt kissé lomhán sétált a hevesen diskuráló csoportok előtt. Hirtelen egy életeskorú ur barátságosan vállonütötte a fiatalembert.

— Nos, Mester, mi történik? — kérte a fiatal tiszt.

— Hogyan, Monsieur de Lisle? Honnan pottyan ide?

— A szobából, Igance Pleyel kápolnamester! Tegnap egy barátomnál voltam, ahol a tortához sok schnicket iszogattunk, ettől aztán sokat aludtam és egy kissé elkésvé megyek most szolgálatba...

— Ön, fiatal barátom, ugylátszik, nem veszi komolyan szolgálatát? Pedig kitört a háború!

— Kitört a háború? — Bizonny Gyerünk gyorsan a kiáltványt meghallgatni!

De a nagy sokaság közepette Pleyel mester és de Lisle csak néhány erősen harsogó szószólyant hallottak abból a kiáltványból, ame-

lyet Frédéric de Dietrich polgármester felolvastott: „Fegyverre, polgártársak, előre... a lobogó... előre!” a Haza...

Csak nagynehezen tudott magának utat törni a katonatiszt a nagy tömegen keresztül és kétségbeesetten kereste szemével Pleyel mestert, aki egy évvel ezelőtt szerzőtársa volt a „Szabadság éneke” című dallamában. De Lisle írta a szöveget, Pleyel mester a kótát. Dietrich polgármester, aki nagy zenekedvelő volt és szép tenorhanggal dicsekedhetett, énekelte először ezt a dallamot felesége zongorakísérete mellett. Rouget de Lisle azóta gyakori vendég volt a polgármester házában.

Mégegyszer elolvasta a plakátot és hirtelen, önkénytelenül megszületett agyában a két verssor:

Előre honfiak!
 Polgárok és ifjak!

Ettől a pillanattól fogva folyton ez a vers üldözte meg akkor is, amikor irodájában rajzaival foglalatzkodott.

Pályázat az indulóra

A háboru kitörésének estjén a polgármester nagy vacsorát rendezett a katonai előkelőségek tiszteletére. Rouget de Lisle szintén hivatalos volt erre a fogadtatásra. Vig, ünneplés hangulatban fogytak a kitűnő elzási ételek és bőségesen ömlött a pezsgő. Taktikáról, stratégiáról tartottak hosszú fejtegetéseket a generálisok és az előző nap lefolyt katonai parádét dicsérték.

A polgármester hirtelen elküldte magát: — Valami sehogysem megy a fejembe! A zene szüntelenül a „Ca ira”-t játssza, már pedig mégsem járja, hogy ez a rossz induló legyen az egyetlen republikánus dallam. Polgártársak én holnap pályadíjat fogok kifizetni a legjobbnak ítélt dalra. Olyan dalra gondolok, amely a hazafiak győzelmének dala legyen... vibráló győzelmi himnusz...

A polgármester felpattant a helyéről: — Igenis, polgártársak, lelkesítő himnusz akarok, amely az egész szunnyadó nemzet győzelemvágyát fogja lángallobbantani és amelynek ütemere hadseregeink szárnyat kapnak... Ez lesz a Rajnai Hadsereg háborus éneke!...

Mélyszégyesen csendben hallgatták a vendégek a fellelkesült polgármestert, aki Rouget de Lislehez fordult és majdnem a fölébe ugta: — Barátom, ön az istenek nyelvén beszél, Orphéusz hárfáján játszik, próbálkozzék meg ezzel a feladattal!

Éjfélre járt az idő, amikor a vendégek eltávoztak Dietrich polgármester vendéglátó házából. A műszaki kapitány úgy érezte, hogy a tiszta, friss levegő jót tesz az agyának, de a pezsgő még mindig a fejében motoszkál. Felment a szobájába, ledobta magáról kabátját, egy sarokba hajította kalapját és ruhástul az ágyra akart heveredni.

Ebben a pillanatban észrevette a hegedűjét. Magához kapta és szinte átszellemülten pengetni kezdte. Maga sem tudta, hogy mit csinál. A szobába behangzott a régi katedrális harang ütése... Éjfél volt... Rouget de Lisle homlokáról sűrűn csepegett le az ezüstös verejték. Megszállta az ihlet. Inspirálva volt. Egymásután születtek meg a strófák és a dallamfordulatok:

Előre honfiak!
 Polgárok és ifjak!
 A fiatal költő kimerülten, majdnem öntudatlanul az ágyára dőlt. Mély álomba merült.

A Marseillaise megszületett

Ezen az éjszakán született meg Marseillaise.

Másnap reggel, amikor felkelt, erősen fájt a feje. Nem tudta, mi történt vele az éjszaka. Aztán észrevette az asztal egyik sarkán a hegedűjét, a vonót a szekrény tetején és szerteszéjjel az egész szobában a hangjegyeket. Most már mindenre emlékezett. Összeszedte a hangjegyeket és elrohant velük Maselet hadnagy barátjához, akinek bemutatta új művét. Néhány simitás után, amit közösen végeztek rajta. Rouget de Lisle berontott Dietrich polgármesterhez.

— Hozom a Rajnai Hadsereg háborus énekét.

Noha kora reggel volt, a polgármester felkeltette unokahugát és kérte, hogy kísérje a pianón. Ő énekelte először azt a dalt, amely néhány hónappal később a nemzet himnuszává lett.

A gazdaasszonyhoz fordulva pedig, így szólt Dietrich polgármester:

— Ma estére hívd meg ugyanazokat a vendégeket, akik itt voltak tegnap. Meglepetést rejtegetek a számukra!

1792 április 26-án újból nagy vacsora volt Dietrichnél. A polgármester nem szólt semmit, de a desszertnél, amikor megtekelt a pezsgős poharak, csendet kért és kellemes hangján belekezdett a dal éneklésébe, amely később a világot forradalmasította. A vendégeket valami különös hazafias érzés ejtette hatalmába.

A legközelebbi vasárnapon egy nagy katonai parádé alkalmából először játszották a nép előtt Rouget de Lisle új művét. Egy közkatona elküldte magát:

— Ugyan, kicsoda ördögös dal ez? Mint-ha bajusza volna ennek az indulónak! Ez a mondás világhíressé lett.

A dalt átkezeszték

Négy hónappal később, 1792 augusztus utolsó napjaiban egy szegényes öltözékű, bánaos tekintetű fiatalember sétálgatott magányosan Ribauvillé hegyes vidékén. Rouget de Lisle exkapitány volt ez a fiatalember, aki megszökött a hadseregből, ment gyűlölte a háborút. Hirtelen megállt. Egy fiatal hegyilakó egy ismerős dalt kezdett el énekelni.

Előre honfiak!... Rouget de Lisle hirtelen hozzálépett: — Mit énekelsz, komám?

— A Marseillaise-t! Talán nem ismeri az ur?

— De igen! Csak hogy ennek a dalnak nem Marseillaise a neve, mert Strassbourghban készült és nem Marseille-ben!

— Téved az ur! A marseilleiek hozták ezt a dalt Párizsba, ahol minden színházban játsszák a zenekarok. Én tudom, mert Párizsban voltam édesapámmal és hallottam énekelni... Ez a Marseillaise, uram!

Igy tudta meg Rouget de Lisle művének népszerű elvezését. És így tudta meg, hogy a dal meghódította az országot.

A. I.

Luminállal megmérgezte magát az Astoria szállóban egy 50 éves mechanikus mester

Életveszélyes állapotban szállították kórházba

Chuj, július 9. (Az Uj Kelet tud.) Szerda este 11 óra körül megjelent az Astoria szállóban egy középkorú jól öltözött férfi, aki Preda Benjaminsnak mondta magát és szobát kért. A portás átnyújtotta a 11-es szoba kulcsát, amelyet a vendég szó nélkül magához vett és a szoba felé indult. A portásnak feltűnt, hogy az új vendég nem hoz magával csomagot, de ennek nem tulajdonított különösebb fontosságot.

Reggel 10 óra tájban a 11-es szoba takarítónője bement Preda szobájába, hogy rendbeszedje a szobát, majd látva, hogy a szoba lakója, félig öltözött az asztalra hajtva fejét szunyokált, eltávozott. Rövid idő múlva ismét bejött, de a vendég még mindig nem ébredt fel. Amikor harmadszor is ugyanebben a helyzetben látta ülni a lakót, gyanút fogott és költögetni kezdte. A szobaasszony rémülten látta, hogy a vendég nem alszik, hanem eszméletlen. A következő pillanatban észrevette az asztalon lévő félig kiürített poharat, mellette pedig egy orvosságos dobozt. A szobaasszony azonnal a szálló igazgatóságához rohant, majd értesítették a mentőket, akik néhány perc múlva élesztgetni kezdték Preda Benjamins, majd gyomor-

mosást alkalmaztak. Az asztalon talált dobozban négy luminál pasztillát találtak. Könnyű volt ezek után kitalálni, hogy a szerencsétlen ember megmérgezte magát. Ugyancsak az asztalon három levelet találtak, amelyeket mint a dátumukról kiderült öngyilkossága előtt írta a szállóal szobájában. A nyomozás a levelek nyomán indult meg és a rendőrségnek sikerült megállapítania, hogy az öngyilkosságot kísérelt középkorú férfi valódi nevén jelentette be magát a szállóalában, egyébként mechanikus műhelye van a Cal. Traian 20. szám alatt. Az egyik levelet gyermekeinek címizte, a másodikat bizonyos Hersch Léoné Paris u. 50 szám alatt lakó asszonynak, a harmadikat pedig a rendőrségnek írta. Ebben kéri a hatóságokat, hogy ne boncolják fel, mert önszántából öngyilkosságot követett el, de hogy miért azt nem írta meg.

Predat azonnal beszállították a belgyógyászati klinikára, ahol még mindig eszméletlen állapotban fekszik. A mérge nagyon felszívódott a szerencsétlen ember szervezetébe.

Az öngyilkosság okát azonban még nem lehetett kideríteni. Legelőször az a felte-

vésé volt a családnak, hogy Preda egy öt-ezerlejes munkamari bírság miatt követelt el öngyilkosságot, mert ebből kifolyólag a járásbírság letartóztatási végzést adott ki ellene. Mint később kiderült, Preda rendezte ezt a kellemetlenséget. Egyébként Preda rendezett anyagi viszonyok között élt. Középes polgári megélhetést biztosított számára a Traian uton lévő műhelye úgy, hogy családja is értetlenül áll az öngyilkosság előtt. Maior tisztiorvos és Oana komiszár helyszíni vizsgálatot tartottak az öngyilkosság okának kiderítésére, de eddig nem jutottak eredményhez. Preda eszméletlenül fekszik a kórházi ágyon és talán soha nem is fogja visszanyerni eszméletét. Elettbenmaradásához kevés a remény.

Costiui gyógyfürdőn 50 százalékos kedvezményt kapnak az Uj Kelet előfizetői

Az Uj Kelet kiadóhivatala és a maramuresi Astra között a napokban megállapodás jött létre, melynek értelmében az Uj Kelet előfizetői Costiui gyógyfürdőn kivételes kedvezményben részesülnek. A megállapodás értelmében az Uj Kelet előfizetői az összes fürdőjegyek árából 50 százalékos kedvezményt kapnak. A CFR 25 százalékos kedvezményt ad a costiui nyaralóknak. Az ellátás hihetetlenül olcsó, ugyszintén a lakások. A fürdőn orth. kóser vendéglő is van. Az Uj Kelet előfizetői a costiui kedvezmények miatt forduljanak Káhn Kálmánhoz, lapunk sighthi megbírójához.

Görögkeleti templom lesz a sighet-i „Vigadó”-ból

Nagyszabású városfejlesztési munkálatok indulnak Sigheten

Sighet, július 9. (Az Uj Kelet tud.) Néhány év óta szép park díszíti Sighet város főterét. Tavaly ősszel aztán viharos jelenetek közepette elhatározta a városi tanács, hogy a főtér közepén telket ad a görögkeleti egyháznak templomépítés céljaira. Ez a határozat azt jelentette, hogy a szép park egyik felét levágják és arra templomot építenek. Sigheten, ahol különösen szeretnek sétálni és sütkérezni az emberek, — legtöbbszörnek bőséges idejük is van erre — nem örültek túlságosan ennek a határozatnak és ezer és ezer esztétikai szempont támadt fel a park védelmében, amelyet nagyon megszerettek a sighetiek és sajnálták volna, ha a szép grünpark, virágok és pázsit helyét köépilet foglalja el.

Harc a főtéri telkek körül

Ezért nagy volt a vita tavaly ősszel a parkban történi templomépítés körül. De nem csak szépsézet szempontok, hanem elsősorban hatalmi erők jutottak szóhoz ebben a vitában, mely egyre erősebb harcra fejlődött. Kezdődött azzal, hogy Mihali Gábor prefektus működése alatt, aki buzgó görögkatolikus, sehogy sem tudták határozni a templomépítési ügyeket. Amikor azonban Lucescu Alexandru delegált prefektus került Maramures élére, aki az Ókirályságból jött és az uralkodó egyház kizárólagos szellemét hozta magával, felragyogott a sighet-i főtér fölött a görögkeletiek napja. A városi tanács egyik plenáris ülésén kimondta, hogy a főtéri telket átadja a görögkeleti egyháznak.

A görögkatolikusok ebbe sehogysen tudták belenyugodni. Ellenfrontot akartak. Ők is telket követeltek maguknak a főtéren, ugyancsak templomépítés céljaira. Az ügy egyre bonyolódott. Fellebbezések légiója indult meg a cluj-i közigazgatási bírósághoz a városi tanács határozata ellen. A cluj-i fórum elutasította a fellebbezéseket. Ujabb felfolyamodások következtek. Az ügy most már a bucaresti legfelsőbb közigazgatási bírósághoz került. A fellebbezéseket itt is elutasították. És ezzel a sighet-i görögkeleti egyház jogszert tulajdonosa let a főtéri telkeknek.

Uj fordulat

Ugy látszott, hogy az ügy ezzel véglegesen lezáródott és a görögkatolikusok vesztesen húzódtak vissza a hadszíntérről. A görögkeletiek viszont nagy elénlál láttak hozzá a pénzügyítéshez. Tekintélyes összegek gyűltek össze templomépítés céljaira. Amikor azonban megérkezett a bucaresti döntésről szóló hivatalos értesítés, kiderült, hogy az összegyűjtött és az egyáltalán összegyűjthető pénz nem elegendő a főtéri templom felépítéséhez. A görögkeleti egyház ekkor váratlan fordulattal ajánlatot tett a városnak, mely így hangzik: A görögkeletiek visszaadják a városnak azt a telket, amelyet az erdőigazgatóság épülete mellett kaptak már régebben és nem reflektálnak a főtéri parkban kijelölt telkekre, ezzel szemben a város engedje át nekik a Vigadó épületét, amelyet templomná akarnak átalakítani. Ezen felül az egyház hajlandó kártalanítani is a várost bizonyos mértékben a Vigadó jövedelmének elvesztéséért és ezen a címen 1 millió 500 ezer lej ajánlanak fel, 1 milliót azonnali készpénzben, félmilliót későbbi fizetési terminussal. És még hozzá, kifogják eszközölni a kormány támogatását is egymillió lej erejéig.

Ezzel újból megindult a vita a sighet-i városházán a templomépítés kérdésével. Mihali Péter polgármester a városi tanács ülésén reflektált a görögkeletiek ajánlatára. Kijelentette, hogy a város vezetősége kötelességének tartja az uralkodó egyházat támogatni abban, hogy megfelelő helyen templomot építsen magának, a Vigadó épülete azonban több mint 300 ezer lej bérösszeget biztosít a városnak, ezenkívül az épületben lévő mozi jövedelméből befolyó és egyéb adóösszegek is jelentős jövedelmet képviselnek, amiről megfelelő kártérítés nélkül nem mondhat le a város.

A polgármester azt az ajánlatot tette a görögkeleti egyháznak, hogy az erdőigazgatóság mellett lévő telkek átengedésén kívül biztosítson 3 millió lejt a városnak. Ebben az esetben a görögkeletiek megkapják a Vigadó épületét és a város is abba a helyzetbe jut, hogy nagyszabású városfejlesztési terveit megvalósítsa.

Hasonló szellemben szólalt fel dr. Bálint Sándor városi főorvos is, aki még azt is hozzáfűzte, hogy a kisebbségiek is adófizető polgárok, akiknek szintén jogaik vannak és nem járulhatnak hozzá ahhoz, hogy a Vigadó átadásával megfoszsják a várost évi 350 ezerlejes jövedelmétől.

A görögkeletiek nem ellenkeztek. Kijelentették, hogy hajlandók elfogadni az ajánlatot, miután a Vigadó épületéből,

mely a főtér legszebb helyén áll, kevés átalakítással szép templomot emelhetnek.

Városfejlesztés

Igy mindenki jól járt. A görögkeletieknek szép templomuk lesz a főtér legszebb részén. A város rövidesen hozzáfoghat városfejlesztési terveinek megvalósításához. És a nagyközönségnek is megmarad a szép park teljes egészében.

A legfontosabb most az, hogy rövidesen nagyszabású városi építkezések indulnak meg Sigheten, mielőst létrejön az egyezség a görögkeleti egyházzal, ami elvben már meg is történt. Az erdőigazgatóság mellett telken felépítik a város modern vásárcsarnokát. Átépitik és teli-szinházra alakítják az eddigi nyáriszínház épületét.

És a városfejlesztési tervekkel párhuzamosan modernizálják a sighet-i villany-szolgáltatást is, amennyiben október elejétől kezdve nappali áram is lesz a városban. Erre a célra a tanács határozata értelmében a budapesti Ganz-cégtől modern áramfejlesztő motort rendelt a villanyüzem.

Káhn Kálmán

Milliók kártérítést kérnek a cotroceni sebesültek

Nem igaz, hogy kivágták a tribün tartóoszlopait

Bucuresti, július 9. A cotroceni perben ma délelőtt a magánvadás ügyvédek folytatták a sebesültek névsorának felolvasását és közölték, milyen összegű kártérítésre tartanak igényt. Így Georgescu rendőrkapitány 5 millió, Ottilis Dautte 2 millió lejt igényel.

A vizsgálóbíró és a primária szakértői tegnap kiszálltak Cotroceni-be és a helyszínen megállapították, hogy Drutu állítása, amely szerint a büffék tartóoszlopait kivágták és ez okozta volna a tribün beomlását, nem felel meg a valóságnak.

Husz szerencsejáték-készüléket kobozott el a rendőrség Clujon

Egy cluj-i szerelő látta el az egész várost a készülékekkel

Cluj, július 9. (Az Uj Kelet tud.) Néhány héttel ezelőtt lépett életbe az a törvény, amely az ország egész területén szigorúan megtiltja az összes szerencsejátékok üzését. Azóta hol itt, hol ott bukkannak rá a hatóságok fekete szerencsejátékokra. A napokban Clujon ismeretlen egyén értesítette a rendőrséget és megnevezett néhány látogatott bárt és kávéházat, ahol szerencsejátékok folynak. A rendőrség maga Pu'ca kvesztor vette kezébe a nyomozás munkáját, amely rövid idő leforgása alatt eredménnyel járt. A nyomozás szenzációs eredményre vezetett. Ki-

derült, hogy Clujon különböző mulatóhelyeken és kávéházakban nem kevesebb, mint 20 szerencsejáték felszerelés van forgalomban. A rendőrség azonnal lefoglalta a szerencsejátékgépeket és kihágási jegyzőkönyvet vett fel az ügyről, amelyet már át is adtak a cluj-i ügyészségnek. A nyomozás azonban tovább folyt annak kiderítésére, hogy ki hozta forgalomba Clujon a szerencsejáték készülékeket. Végül is kiderült, hogy a készülékeket bizonyos Geceze Ferenc hozta Bucurestiből és adta el a mulató- és kávéháztulajdonosoknak.

Ismét sorsjátékot rendez a cluj-i Zsidó Kórházegyesület

Bizonyára élénk emlékezetében él még az ardeali zsidó közönségnek az a két nagyszerű sorsjáték, melyet néhány évvel ezelőtt rendezett a cluj-i Zsidó Kórház Egyesület, s amelynek eredményéből értékes műszerekkel és berendezésekkel gyarapodott a Zsidó Kórház.

Az azóta életbe lépett Osztálysorsjáték-törvény nem tette lehetővé hasonló nagyszabású sorsjáték rendezését, noha nagy szükség lett volna rá, hogy így módon nyerjen fedezetet a Kórház azokra az új felszerelésekre, melyeket az orvosi tudomány haladásával lépést tartó orvosi kar beszerezni javasolt.

Örömmel közölhetjük, hogy a Kórházegyesület kitűnő elnökének, dr. Sebesyén Józsefnek közbenjárására az Allami Sorsjáték Igazgatósága hozzájárult, hogy a jelenlegi törvényes keretek közt egy nagyszabású tárgysorsjáték rendezessék meg, melynek tiszta jövedelme a Kórház műszervásárlási alapját fogja gyarapítani.

Kibocsátásra kerül 4000 darab 50 lejes sorsjegy, míg a húzást ez év október 28-án tartja meg a sorsjáték rendezősége 400 darab válogatott értékes nyereményt

sorsolunk ki, melyeket külön célra a bucaresti Gabrics Lafayette nagy áruház állított össze úgy, hogy a nyerteseknek nagy örömet tölthet minden egyes tárgyban.

Néhány nap múlva részletes ismertetést adjuk majd ezeknek a nyereményeknek, azonban már most közölhetjük, hogy ezeken kívül a Zsidó Kórház Igazgatósága még három utalványt sorsoltat ki, melyek egyhetes, kéthetes, illetve háromhetes kórházi ápolásra és ellátásra szólnak. Ezen utalványok szerencsés nyertesinek, akiknek természetesen a Zsidó Kórház Igazgatósága a legjobb egészséget kívánja — módjukban áll majd, hogy külön jótékonyágot gyakoroljanak, amennyiben az utalványokkal arra szoruló pártfogottjainak kitűnő kórházi ápolást és ellátást biztosíthatnak teljesen ingyen, betegséjük esetére a fenti időtartamra.

Arra kérjük olvasóinkat, támogassák a Zsidó Kórháznak ezt az új sorsjegy-akcióját. Aki cluj-i Zsidó Kórház sorsjegyet vásárol, segít beteg és ápolásra szoruló vésztársain, segít a Kórházon, hogy felszerelését gyarapítva, még fokozottabban teljesíthesse hivatását, egyben pedig a

ÉLÉNK ANYAGCSERE

Anyagcserezavarok elveszik a munkakedvet, bágyadságot és gyors elfáradást okoznak. LEOPILLS az ellenszere a zavaroknak; hiszlen növényi anyagokból készült szer.

KIHAT AZ EGÉSZ SZERVEZETRE

ANYAGCSEREZAVAROKNÁL TEMÁT CSAKIS LEOPILLS

Dobozokban 30 és 80 lejt minden gyógyszertárban és drogeriában kapható. Leopills kizárólag növényi anyagokból készült hashajtó.

pompás nyereménytárgyakkal önmagának is nagy örömet szerez.

Az a mód, ahogyan a Kórház Egyesület előző két sorsjátékát lebonyolította, a legnagyobb bizalmat biztosítja az új sorsjáték iránt, s reméljük, hogy az egész közönség osztatlan érdeklődéssel fog részt venni ebben a nemescélu akcióban.

Monarchizmus, nacionalizmus, demokrácia és szolidaritás

(Társadalmi cikkünk folytatása)

minden feladat számára, ami konszolidációra és fejlődésre vezet. Így fogjuk szolgálni a párt hagyományait. Sem a gyűlölet, vagy kalandvágy által diktált áramlatok által, melyek romboló kísérletek színterévé tennék az országot, sem ellenszegülés és tagadás útján, ami korszerűtlenné tenné államunkat az emberiség átalakulásának közepette. Legyünk éberek és örködjünk.

Pártunk alapja a múltban és a jövőben: monarchizmus, nacionalizmus, demokrácia és szolidaritás. Tartsuk fenn a kapcsolatot az összes társadalmi osztályokkal, elsősorban a parasztsággal. Frissítsük fel soraikat tehetséges fiatalokkal. A felelős posztokra állítsuk minél több képviselőjét a testvértartományoknak.

Tatarescu miniszterelnök a király életével fejezte be beszédét. Ezután Dinu Bratianu felolvasta a párt központi bizottsága megválasztandó tagjainak névsorát. A kétszáz tagu listát változtatás nélkül elfogadták.

A francia belügyminiszter likvidálja a sztrájkot

Párizs, július 9. (Rador.) A szocialista párt parlamenti csoportjának ülésén Salengro belügyminiszter ma rámutatott arra, milyen intézkedések által szándékozik a kormány eltávolítani a munkásokat az általuk megszűllva tartott gyárüzemekből. Előbb a munkásküldöttségekkel fog intervenálni, majd a közösi polgármesterekkel, utóbb a szakszervezetekkel és csak végső esetben fog a karhatalomhoz folyamodni.

A szocialista párt főtitkára hozzájárulását adta a kormány által tervezett intézkedésekhez.

Visszahívják a Földközi tengerre vezényelt angol flottát

London, július 9. (Rador.) Habár eddig nem történt intézkedés az angol Földközi tengeri flotta póterőinek visszavonása érdekében, azt hiszik, hogy ez rövidesen megtörténik. Elsőnek a Gibraltárban állomásozó angliai egységek fognak eltávozni, majd a kínai tengerekről odavezényelt hajók mennek vissza állomáshelyükre s azután sorrendben az ujjeländi, ausztráliai és sidneyi hadihajók vonulnak vissza.

Szeptemberben tárgyalják Ana Pauker és társainak fellebbezését. Bucurestiből jelentik: A Capitala szerint Ana Pauker és társainak fellebbezését szeptemberben fogják tárgyalni.

A bucaresti magánforgalomban a font és dollár árfolyama változatlan, a többi valuták lanyhábban tendálnak. A bucaresti magánforgalomban: a font 820—840 lej, a dollár 160—165 lej, a svájci frank 54—55 lej, a francia frank 10.60—10.70 lej, az olasz lira 10.50—11 lej, a holland forint 115—120 lej, a török lira 120—125 lej, a márka 40—41 lej, a cseh korona 6.10—6.30 lej, a schilling 31.50—32.50 lej, a pengő 31.50—32.50 lej, a Napoleonarany 1150—1160 lej, az aranyfont 1445—1455 lej.

Az Astra vagongyár legutóbb 100 millió lej kölcsönt kapott a nemzeti postatakarékpénztártól. Az Astra a kölcsön fedezetére leköttötte a CFR-rel szemben fennálló követeléseinek egy részét.

és előnyére adóbon-
tartozását, a legfel-
t dülöre jutni, bár
Közelebről a sem-
nácsa foglalkozik a
nyadó lesz a ma még
re nézve.

román buza bevitelét.
rendelkezése, amelyel
betiltotta, jelentékeny
an exporttöröknek. Ro-
y 30 ezer tonna bu-
kereskedőknek előbb
cif. Anvers paritás-
—93 frankra lanyhult.
telmében ezek a köt-
lyukat vesztették.
helyek árait. A turisz-
elhatározta, hogy szia-
ja a belöldi fürdőha-
árakat annak érdeké-
ne legyenek maga-
vások és községek
állodásait és éttermeit
vonja a hivatal.

az ingatlanátirási ille-
elmet. A pénzügym-
ézett az egyes péna-
leirat szerint a kor-
az ingatlanátirási ille-
amiből a minisztérium
jut, hogy az ingatlan-
s vételárat üntetik fel
sekben. Emlatt a péna-
elte, hogy a pénzüg-
területén készítsenek
földárakról. A kimuta-
reket a vármegyel gaz-
kell ellenőrizniük.

ítelt követelések behaj-
tériumm rendeletét adott
en bíróság megítelt kö-
gondoskodik. Ezerhá-
március 31-ig vált jog-
lést 3 százalékos Con-
fizetik ki. Ha a bíró-
1934 április 1-től 1935
kezelt be, 50 százalék
az 1936—37, ötven szá-
38 költségvetési évek
en való fizetés helyett
kompenzálások révén
A 3000 lejt terjedő
teljes egészükben sz
i évben fizetik ki. As
rósen megítelt követel-
etési év alatt teljes egé-
fizetik ki.

és előnyére adóbon-
tartozását, a legfel-
t dülöre jutni, bár
Közelebről a sem-
nácsa foglalkozik a
nyadó lesz a ma még
re nézve.

román buza bevitelét.
rendelkezése, amelyel
betiltotta, jelentékeny
an exporttöröknek. Ro-
y 30 ezer tonna bu-
kereskedőknek előbb
cif. Anvers paritás-
—93 frankra lanyhult.
telmében ezek a köt-
lyukat vesztették.
helyek árait. A turisz-
elhatározta, hogy szia-
ja a belöldi fürdőha-
árakat annak érdeké-
ne legyenek maga-
vások és községek
állodásait és éttermeit
vonja a hivatal.

az ingatlanátirási ille-
elmet. A pénzügym-
ézett az egyes péna-
leirat szerint a kor-
az ingatlanátirási ille-
amiből a minisztérium
jut, hogy az ingatlan-
s vételárat üntetik fel
sekben. Emlatt a péna-
elte, hogy a pénzüg-
területén készítsenek
földárakról. A kimuta-
reket a vármegyel gaz-
kell ellenőrizniük.

ítelt követelések behaj-
tériumm rendeletét adott
en bíróság megítelt kö-
gondoskodik. Ezerhá-
március 31-ig vált jog-
lést 3 százalékos Con-
fizetik ki. Ha a bíró-
1934 április 1-től 1935
kezelt be, 50 százalék
az 1936—37, ötven szá-
38 költségvetési évek
en való fizetés helyett
kompenzálások révén
A 3000 lejt terjedő
teljes egészükben sz
i évben fizetik ki. As
rósen megítelt követel-
etési év alatt teljes egé-
fizetik ki.

és előnyére adóbon-
tartozását, a legfel-
t dülöre jutni, bár
Közelebről a sem-
nácsa foglalkozik a
nyadó lesz a ma még
re nézve.

román buza bevitelét.
rendelkezése, amelyel
betiltotta, jelentékeny
an exporttöröknek. Ro-
y 30 ezer tonna bu-
kereskedőknek előbb
cif. Anvers paritás-
—93 frankra lanyhult.
telmében ezek a köt-
lyukat vesztették.
helyek árait. A turisz-
elhatározta, hogy szia-
ja a belöldi fürdőha-
árakat annak érdeké-
ne legyenek maga-
vások és községek
állodásait és éttermeit
vonja a hivatal.

az ingatlanátirási ille-
elmet. A pénzügym-
ézett az egyes péna-
leirat szerint a kor-
az ingatlanátirási ille-
amiből a minisztérium
jut, hogy az ingatlan-
s vételárat üntetik fel
sekben. Emlatt a péna-
elte, hogy a pénzüg-
területén készítsenek
földárakról. A kimuta-
reket a vármegyel gaz-
kell ellenőrizniük.

ítelt követelések behaj-
tériumm rendeletét adott
en bíróság megítelt kö-
gondoskodik. Ezerhá-
március 31-ig vált jog-
lést 3 százalékos Con-
fizetik ki. Ha a bíró-
1934 április 1-től 1935
kezelt be, 50 százalék
az 1936—37, ötven szá-
38 költségvetési évek
en való fizetés helyett
kompenzálások révén
A 3000 lejt terjedő
teljes egészükben sz
i évben fizetik ki. As
rósen megítelt követel-
etési év alatt teljes egé-
fizetik ki.

és előnyére adóbon-
tartozását, a legfel-
t dülöre jutni, bár
Közelebről a sem-
nácsa foglalkozik a
nyadó lesz a ma még
re nézve.

román buza bevitelét.
rendelkezése, amelyel
betiltotta, jelentékeny
an exporttöröknek. Ro-
y 30 ezer tonna bu-
kereskedőknek előbb
cif. Anvers paritás-
—93 frankra lanyhult.
telmében ezek a köt-
lyukat vesztették.
helyek árait. A turisz-
elhatározta, hogy szia-
ja a belöldi fürdőha-
árakat annak érdeké-
ne legyenek maga-
vások és községek
állodásait és éttermeit
vonja a hivatal.

SPORT

Csehszlovákia nem vesz részt a berlini olimpiáson?

PRÁGA, július 9. A cseh kormány elkoboztatta az olimpiai plakátokat, amelyek most ragasztódtak ki. A plakát az olimpiai térképet és fátylavivőt ábrázolja. A térképen az az útvonal van berajzolva, amelyen a fátylavivők Görögországból Berlinig, az olimpiász színhelyéig haladnak.

A cseh belügyminiszterium azért koboztatta el a plakátot, mert a plakáton levő térképen Csehszlovákia németek által területei úgy vannak feltüntetve, mintha azok Németországhoz tartoznának.

A cseh sporthatóságok az események hatása alatt elhatározták, hogy a berlini olimpiáson nem vesznek részt csak abban az esetben, ha az egész világba szétküldött plakátokat visszavonják, illetve újakkal leragasztják.

Vasárnap Beogradsky—Universitatea és a rendőrségi kutyák vizsgálja

Cluj, július 9. (Az Uj Kelet tud.) Vasárnap nem mindennapi érdekességű sportesemény színhelye lesz a cluji sporttelep. A cluji rendőrség dresszírozott kutyái vizsgálnak és tesznek tanbizonyosságot arról, hogy rövidebb-hosszabb ideig tartó kiképzés után milyen hasznos szolgálatra nyertek a rendőrség tagjai részéről kiképzést.

A rendőrkutyák vizsgáját azonban a legszélesebb érdeklődésre igényt tartó nemzetközi labdarugómérkőzés teszi még érdekesebbé. Az Universitatea komplett csapata báránságos mérkőzés keretében találkozik a jugoszláv-bajnok Beogradskyval. Tekintettel elsősorban a vendégcsapat kitérő, nemzetközileg is elismert képességeire, nemkülönben arra, hogy előreláthatólag ez lesz a szezon utolsó labdarugómérkőzése, amelyet a nyári szünet követ, nem kétséges, hogy a kettős sportesemény a város minden sportrajongóját meg fogja mozgatni.

Herczeg Tivadar személyében új elnököt választott a Haggibbor futballszakosztálya

Cluj, július 9. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor nagymutató futballszakosztályában rég vádudó kérdés az elnök személye. Az utóbbi időben többen próbálkoztak a futballszakosztály ügyeinek vezetésével, ezek a kísérletek azonban nem sok eredményre vezettek, aminek legfőbb oka az volt, hogy a váltakozó elnökök nem tudtak maguk köré olyan munkatársi gárdát gyűjteni, hogy a futballszakosztály az időnek megfelelő vezetése biztosítva lett volna.

A hosszú ideig tartó krízisre jótékonyan ható megoldásnak látszik a futballszakosztály elhatározása, amellyel az elnöki tiszt betöl-

tására Herczeg Tivadart, a Haggibbor többszörös bajnokvívóját kérte fel, aki a megbízást nehezen bár, de elvállalta. Személyében a Haggibbor futballszakosztálya energikus, tekintélyes és a zsidó sportot szerető vezetőt nyert.

Herczeg Tivadar tele munkakedvvel veszi kezébe a futballszakosztály ügyét és azon igyekszik, hogy az amatőr-elv szigorú szemellett tartásával és az utánpótlás komoly foglalkoztatásával igyekezzék a futballszakosztályt régi pozíciójára visszahelyezni.

Herczeg Tivadar tevékenysége azonban csak úgy lehet eredményes, ha munkájában maga mellett tudja a cluji zsidó sport aktív és passzív kedvelőinek táborát. Nem szabad kétséges legyen, hogy erőszóral alkalomadtán tettekben is meggyőződést fog nyerni és a Haggibbor futballszakosztálya rövid időn belül azzá lesz, aminek a futball mai népszerűsége mellett lennie kell.

NEMZETKÖZI TENISZVERSENYT RENDEZ A BERLINI BARKOCHBA

Berlinből jelentik: A berlini Barkochba meghívásos nemzetközi zsidó teniszerenyt rendez július 22-től 26-ig. A versenyre a többek között meghívást nyert a Romániai Makkabi Szövetség válogatott csapata is, hogy azonban a romániai zsidó teniszezők a versenyen indulnak-e, ez a jelen pillanatban még kétséges. Vezetői körökben mindent megpróbálnak, hogy Románia zsidó teniszsportja a nemzetközi zsidó teniszvilágon ott legyen, a megoldásnak azonban egyelőre anyagi akadályai vannak, bár a berlini Barkochba igen messzemenő anyagi segítséget ajánlott fel a romániai Makkabi gárdájának. Minthogy a kérdés megoldása nem huzódhat, alighanem egy-két napon belül döntés várható.

— Marcel Brion: Attila élete. Haldokló római birodalom; nomád népek viharzó árja kelet felől; a zivataros, sötét égen vakító villám — Attila, Isten ostora zudul hum lovashadaival a reszkető nyugat roskadozó végbástyáira. Marcel Brion, a kitűnő francia író az első, aki a modern történetírás lebilincselő valóságábrázolásával állítja elének a hun király portréját. Attila élete című könyve, amely az Athenaeum életregénysorozatának új köteteként most jelent meg magyar nyelven, a mai, gondolkodott ember igazi érdekfűzősére tarthat számot. A pompásan kiállított hatalmas kötet kartonálva 139 lej minden könyvkereskedésben vagy Lepage-nál Cluj. Kérje az Athenaeum ujdonságok és sorozatok teljes jegyzékét.

HAR ZION HAR CARMEL

egyesült hajójárat, mely palesztinai lobogó alatt közlekedik Románia és Palesztina között. Rendszeres utas- és áruszállítás.

A legközelebbi hajóindulások Constantából Haifaiba:

Har Carmel	július 16	Har Carmel	július 30
Har Zion	július 26	Har Zion	augusztus 6
		Har Carmel	augusztus 13

Jegyek kaphatók az

Uj Kelet utazási osztályánál

„Kedem” utazási iroda

ardeali és banati vezérképviseleténél

Teherszállítási ügyekben a

Lazar Bercovici Constanța

vezérigényeség szolgálati felvilágosításai. Casuta Pestala 65. Tel. 174. Táviratcím: Bercovici

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL MOZGÓ MŰSORA:

Ma, pénteken a nyári szezon legszebb két filmje: I. Premier: Legong. Ekotikus, technikolor (színes) filmsoda. II. Shaghai. Charles Boyer, Loretta Young, Warner Oland világszlagere. 15 és 20 lejes helyárak. Magyar feliratok.

OPERA MOZGÓ MŰSORA:

Péntektől: Premier: A repülő fantom. Fősz.: Myrna Loy és Cary Grant.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:

2 világszenzáció román és magyar feliratokkal: I. Meghalok érted, mélyen megható film. Frederic March, Miriam Hopkins, George Raft. II. VII. Olivér. Nevető hullám. Stan és Bran. Helyárak: 9 és 13 lej. Kezdet: 3, 6 és 9 órakor.

A MUNKÁS MOZGÓ MŰSORA:

Szerdán, csütörtökön, pénteken 3, 6 és 9-kor. Csak három nap. Dupla műsor, olcsó helyár! I. Asszony a vonaton. Megható társadalmi dráma. Főszerepben: Claudette Colbert. II. Halálugrás a boldogságba. Vigoperett. Fősz.: Bárony Rózi, Halmay Tibor és Felix Bressart.

Szombattól jön: A nap fia. Ramon Novarroval.

RÁDIÓ MŰSOR

Péntek, július 10.

Bucuresti. 13: Lemezek. 13.40: Lemezek. 14.30: Lemezek. 18.15: Sibiceanu zenekar. — 20.20: Lemezek. 21.15: Wagner; Walkür, opera lemezek. 23.55—1: Urziceanu zenekar.

Budapest. 13.05: Endre énekegyüttese. 2.10—3.40: Müller Béla zenekara. 5.15: „Komárom vára és városa”. Előadás. 6: Komor Géza jazz-zenekarának műsora.

Bécs. 13: Könnyű zene. 20.30: Adam: Az egy napos király. (Ha én király volnék) háromfelvonásos opera. 23.10: Rádiózenekar.

Belgrád. 13: Rádiózenekar. 14.15: Lemezek. 18.30: Népdalok. 19.20: Lemezek. 23.20: Tánclemezek.

Milánó. 21.05: Lemezek. 21.40: Cetra zenekar. 22.40: Zongora. Utána tánczene.

Prága. 12.05: Táncczene. 13.11: Lemezek. 17.10: Filharmónikusok Sraubek hegedűművész. 23.15: Lemezek.

Párizs. 18.20: Poulet hangverseny. 21: Guy énekesnő és énekkar hangversenye. 21.45: A konzervatórium növendékeinek hangversenye. Varsó. 7.50: Katonazene. 8.40: Lemezek. — 17: Zenei miniatűrök. 18: Dal- és áriaelőadás. 22.05: Zenei mozaik. 23: Táncczene.

Szombat, július 11.

Bucuresti. 7.30: Reggeli adás. 14: Lemezek. 14.25: Sport hírek. 14.40: Lemezek. 15.15: Hírek. 15.30: Lemezek. 16: Hírek. 19: Katonazene. 20: Rádiózenekar. 21.20: Albenz: Pálmák alatt, keleti zenedarab. Kostyal: Olasz szvit. 22.15: Táncczene. 13.45: Jonescu—Gautier zenekar. 25: Francia zene közvetítés lemezek-n előadva.

Budapest. 13.05: Közvetítés a kecskeméti barackkiállításról. 2—2.30: A rádió szalonzenekara. 5.15: Harsányi Gizi mesél. 6: „Néhány perc a rádium társaságában”. 6.40: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 8.30: Hanglemezek. 9.30: Bajor Gizi és Uray Tivadar előadástje. 10.30: Pusztay Sándor énekel, zongorán kíséri Schwab M. 11.15: Cigányzene. Bécs. 16.45: Férfikar. 18.30: A szászkeri zene. 19.30: Az amerikai néger és dala. — 20.40: Takács Jenő zongorázik. 21.20: Vidám zenei szabadsági tanácsadó. 23.10: Budapesti egyetemi énekkar. 23.55: A harmadik gyalogezred zenekara. 1—2: Filmzene.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szöveg 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alkalmazásdíj 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

A legizetesebb vegetárius ételek a régi, jöhírű Schwartz-féle vegetárius étteremben kaphatók, amely „Flóra” név alatt a Str. Gheseacu 7. szám alatt (a Kereskedelmi Akadémia során) ismét megnyitott. Családoknak kihordásra kedvezményes árak. Vezető: Schwartz Ignác.

Nyaralók! Kirándulók!
Tartós szálmik és sajtok. Romadur-sajt, vaj, túrók. Elismert minőség, friss árú. כשר. Élelmiszerlerakat, P. M. Viteazul 1. sz. Cluj.

28 éves, ardeali származású, okiráltságbeli, önálló kereskedő, félmillió vagyonnal és 20.000 lej havi jövedelemmel nőül venne egy szép és intelligens leányt 300.000 lej hozománnyal. Bővebbet „Mirea” házasságközvetítő irodánál, Cluj, Calea Regele Ferd. 116.

Segédet, vas, esetleg fűszer szakmában is képzett, keresek felvételre. Naftali Vilmos Blaj. Jud. Tarnava Mica.

Nem használt 6 darab masszív, magas támlájú díofaszék piros selyem mohairral kárpitozva, eladó, Blum, Regina Mária 38.

Csinosan butorozott szoba egy, esetleg két személy részére, fürdőszoba használattal, azonnal kiadó. Ert. Str. Reg. Ferd. 35 II. emelet 14 ajtó. (Uránia-palota).

Halál ígéret földje
A KEREN HAJNÁSZÓD
NAGY PALESZTINA BESZÉLŐ FILMJE

A film júliusi programja:
Fágáras
Július 14-én Moritz Geiger előadásával

— Miron pátriár Edward angol kir. A Tirnes közli M. köszönetet mond kérésnek és népr és megadja azt. mód, amiben részt érinti. A lapok és tan mind méltatja

— Szabadlábra mispénz gyártás. Baia Mare-rol jelen tunk arról, hogy örizetbe vette M. Endre mozdonyve ségűek, valamint Dávid jibou kere mozás azonban es tudott elérni, hogy reskedő volna az misításnak, míg a nyomozás nem adatot produkálni. örség szabadlábra Jakabot és Freun szarei ügyészségre suk után nyomban hármukat.

— Agyonlőtte gát egy szlatinai jelentik: A Sighet Szlatina határköz szerelmi dráma köztisztviselő már egy Polgár Teréz elé azonban aka utóbbi időben a legénylőltétől. tette Darabántot, imádottját, amint több revolverlövés lövés talált és a s rulva rogyott össze imádottja holtteste magát. A fiataln a leány állapota é

— Gyomor- és vérpangásnál, étvé felfuvaldásnál, győ szedülésnél, hom egy-két pohár ter keserűviz alaposan kat. Az orvosok a

— Műjéggyár E lenti: A bányavár miatt a lakosság. A kello szükséglet mézeses jég és ez egy modern műjég naponta 5000 kiló a napokban kezdte vendéglősök és kó gadtak, még akkor valaminek, mint a nyira higiénikus t

Cristalin és minőségek az rikai Patent serva

— Hat diák ül jelentik: Jilavaban hat diák, akiket gásokban való és A hadbróság sza nacionalista munk ciókban résztvette

— Az áradás Basarabiaban. Bus vasutak ügye tes utazott és megáll okozta kár eddig ádul a Reni vona 25—30 tonnányi v sodorta el a viha nem lehetett hely Galati-Basarabeas gyében az áradás van. A vasutvona helyzetképet mut nalon Chiraftel a forgalom szünetel vonalon Frecatzei a teherforgalom. sal bonyolítják le.

HIREK

— Miron pátriárka köszönő levelet intézett Edward angol királyhoz. Londonból jelentik: A Times közli Miron pátriárka levelét, aki köszönetet mond Edward királynak, az angol királynak és népnek a meleg fogadtatásért és megáldja azt. Az a tiszteletteljes bánásmód, amiben részesítették, a román népet is érinti. A lapok és egyházi folyóiratok általánosan mind méltatják a pátriárkát.

— Szabadiábra kerültek a bányavidéki hamispézsgyártással gyanúsított emberek. Baia Mare-ről jelentik: Részletesen beszámoltunk arról, hogy a bányavidéki csendőrség őrizetbe vette Mózes Lajos sofört, Ilosvay Endre mozdonyvezetőt, akik baia marei illetőségűek, valamint Jakab Mózes és Freundlich Dávid jibouli kereskedőket. A többnapos nyomozás azonban csak annyi pozitív eredményt tudott elérni, hogy állítólag egy oradeai kereskedő volna az értelem szerzője a pénzhamisításnak, míg az itteni őrizetbevetettek ellen a nyomozás nem tudott semmilyen terhelő adatot produkálni. Mózes Lajost még a csendőrség szabadiábra helyezte, míg Ilosvayt, Jakabot és Freundlichet beszállították a satumarei ügyészségre, ahol azonban kihallgatásuk után nyomban szabadon engedték mindhármat.

— Agyonlőtte menyasszonyát, majd önmagát egy szilvái cseh tisztviselő. Sighetből jelentik: A Sighettel határos csehszlovákiai szilvái határközségben tegnap borzalmas szerelmi dráma játszódott le. Darabán Jan köztisztviselő már évek óta szerelmes volt egy Polgár Teréz nevű urilányba. A házasság elé azonban akadályok merültek fel és az utóbbi időben a leány kezdett elhidegülni a legényjelöltjével. Ez a tény annyira elkeserítette Darabánt, hogy tegnap este megsejtette imádottját, amint éppen hazafelé tartott és több revolverlövést adott le a leányra. Három lövés talált és a szerencsétlen leány vérbeorvulva rogyott össze. A fiatalember ráborult imádottja holttestére és revolverével fobelötte magát. A fiatalember nyomban szörnyethalt, a leány állapota életveszélyes.

— Gyomor- és bélzavaroknál, hasüregbeli vérpangásnál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserivíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Az orvosok ajánlják.

— Műjégyár Baia Mare-n. Tudósítónk jelentik: A bányavárosban az elmúlt gyenge tél miatt a lakosság erősen érezte a jég hiányát. A kellő szükségletre nem volt elegendő természetes jég és ezért Dumbroviceanu György, egy modern műjégyárat létesített, ahonnan naponta 5000 kiló műjég kerül ki. A jégyár a napokban kezdte meg működését, amit a vendéglősök és közönség nagy örömmel fogadtak, még akkor is, ha a műjég drágább valamivel, mint a természetes, de nem annyira higiénikus tavi jég.

Cristalin és Tropic a legmodernebb minőségűek az 1959701 számú amerikai Patent szerint a legjobb Preservatív 5 évig eláll.

— Hat diák ül még Jilavában. Bucurestiből jelentik: Jilavában még letartóztatásban van hat diák, akiket az elmúlt havi uccal zavargásokban való részvétel miatt tartóztattak le. A hadbroság szabadiábra helyezte azokat a nacionalista munkásokat is, akik a mnifestációkban résztvettek.

— Az áradások súlyos következményei Basarabiában. Bucurestiből jelentik: Stoica, a vasutak ügyeletes igazgatója Basarabiába utazott és megállapította, hogy az esőzések okozta kár eddig nem tapasztalt méretű. Például a Reni vonalon levő Traian Vlad hid 25-30 tonnányi vastraverzeit 150 méternyire sodorta el a vihar ereje. A forgalmat még nem lehetett helyreállítani a Galati-Barlad és Galati-Basarabeasca vonalakon. Covurui megyében az áradásoknak 15 halálos áldozata is van. A vasutvonalak ma délben a következő helyzetképet mutatták: A Galati-Barlad vonalon Chiraftei és Lascar Catargi között a forgalom szünetel. A Basarabeasca-Galati vonalon Freatzei és Etulia között zárva van a teherforgalom. Az utasforgalmat átszállással bonyolítják le.

Szombaton, július 11-én este fél 10 órakor

nagy művész verseny a „Palace Grill” kertben

STR. SAGUNA 13.)

kedvezőtlen időjárás esetén pedig a Cristal Palace-ban, str. Iuliu Maniu.
A bucaresti Alhambra színház új tagokat szerződött 5.000 és 30 ezer lejes fizetésekkel. (A versenyen résztvehet bárki, aki rendelkezik a következő három feltétellel: ifjúság, szépség és tehetség. Szerződöttnök táncosokat és táncosnőket, énekeseket és énekesnőket.) Belépődíj 20 lej. Felvilágosításokat a „Memento” színházügynökség ad, str. Regina Maria 16.

— Dr. Krausz Mór baia marei főrabbit bucaresti ortodox főrabbinak hívták meg. Ugy értesülünk, hogy a bucaresti ardeali ortodox hitközség, amelynek eddig nem volt rabbija, dr. Krausz Mór baia marei főrabbit, rabbijának hívta meg. Amennyiben dr. Krausz Mór a meghívást elfogadja, úgy valószínű, hogy az ardeali ortodox hitközség egyesülni fog a régi bucaresti ortodox községgel, amelynek Schor Chajim volt a főrabbija. Krausz Mór dr. ebben az esetben az egyesült bucaresti ortodox hitközség főrabbija volna és ő lenne Schor Chajim utódaként a zsidó tábort főlélkész is.

— Az amerikai hőség pusztításai. New-yorkból jelentik: Az utolsó hét napban 143 ember vesztette életét a kánikulában. Észak-Dakota államban 45 fok melegezt mértek. Kanszaban sáskarakok jelentek meg. Wyoming államban óriási erdőtűzek vannak. A termés 30 százaléka elpusztult az Egyesült Államokban. Dakotában a farmerek 90 százaléknak termése tönkrement.

— Robbanás egy angliai arzenálban. Londonból jelentik: Tegnap az angliai Woolwich-ban lévő arzenálban robbanás volt. Kapcsolatban a woolwichi arzenálban történt robbanással, közlik, hogy nincs szó szabotázsról, hanem egyszerű balesetről. A robbanás egy gránáttal végzett kísérlet közben történt és öt halálos áldozatot követelt.

— Tizenhárom és félmillió tagja van a szakszervezeti internacionálnak. Londonból jelentik: A szakszervezeti internacionálé titkára kijelentette, hogy a szervezet 13 és félmillió tagot számlál. A franciaországi szindikátusoknak 4, az angliáknak 3, a spanyoloknak másfélmillió tagjuk van.

— Lévizsgázott Mihály vajda. Bucurestiből jelentik: Mihály vajda ma befejezte évvégi vizsgáit. Az eredményeket az uralkodó jelenlétében hirdették ki és ő maga osztotta ki a jutalomtárgyakat. Délután Cotroceni-ben nagy strájer-ünnepséget tartanak.

— Háromszáz, ahol az anya és 17 éves leánya vetélytársak. Vigjátékba illő, de egyben korekűl szolgáló eset történt a napokban Clujon. Varga Mihályné 44 éves asszonynak hosszabb ideje viszonya volt Cheh Ferenc kályhássegéddel. Az asszony 17 éves diákleánya, aki az egyik clujai kisebbségi iskola tanulója, beleszeretett anyja barátjába. A fiatalember nem sokat habozott, hogy az érette vetélkedő anya és leánya között melyiket válassza. Egy napon Vargáné arra érte, hogy 17 éves leánya elült a lakásból, de vele együtt nyoma veszett fiatal udvarlójának is. Nem lehet tudni, hogy az asszonyt szerelmében ért csalódása vagy leánya korai „önállósága” rendítette meg jobban. Tény az, hogy Vargáné feljelentést tett a rendőrségen, ahol előadta, hogy kiskoru leánya megszökött a kályhássegéddel. Kiderült, hogy a fiatalok Uioarára utaztak, ahonnan aztán visszahozták őket Clujra. A serdületlen leány azonban kijelentette, hogy nem tér vissza anyja házához, mert Cheh Ferenc házasságot ígért neki. Az anya azonban felháborodottan vette tudomásul leánya bejelentését és dühösen hangoztatta, hogy a kályhássegéd neki is házasságot ígért. A szóbanforgó ur pedig, akiért anya és leánya vállvetve harcolnak, még nem döntött, hogy két imádója közül a 44 éves jólszituált anyánál, vagy kitagadott szegény 17 éves leányánál köt-e ki?

— Augusztusban tér vissza az országba Goga. Bucurestiből jelentik: Goga jelenleg Vittelben tartózkodik, ahonnan Bad Gasteinba utazik. Innen augusztus végén tér vissza az országba.

— V. Badulescu újabb prágai útja. Bucurestiből jelentik: Victor Badulescu ma újból Prágába utazik, hogy elrendezze a fegyverrendelési szerződések még hátralevő vitás pontjait.

— Letartóztatják Timoceanut. Bucurestiből jelentik: Enescu őrnagy, a II. hadtest hadbírójának előadója ma megjelent a vizsgálóbírónál és felvette a Timoceanu orvosfőhadnagy ellen benyújtott panaszokat. A Credința szerint tegnap újabb panasz érkezett Timoceanu ellen, aki mint a Banca Timocenilor igazgatója pénzügyi szabálytalanságokat követett el. A lap azt hiszi, hogy az ügyesség kéri fogja Timoceanu letartóztatását. Mint ismeretes, Timoceanu főhadnagy egyik szereplője volt a annak a féltékenységi drámának, amelynek másik hőse a volt Stravolcané. Stravolcané, jelenleg Arabella Armasescu szabadiábrahelyezési kérését egyébként éppen ma utasította el a vádtanács.

— Egy angol kereskedőt kiraboltak a bucaresti-sighet vasútvonalon. Bucurestiből jelentik: A napokban egy Bedford nevű londoni nagykereskedő érkezett az országba, akit tegnap utban Sighet felé kiraboltak. Ismeretlen tettesek kloroform-fiólákat dobtak be fülkéjébe és az elaludt angolt mindebből kifosztották.

— Az uralkodó Eforiara, Mihály vajda külföldre megy. Bucurestiből jelentik: Az uralkodó augusztus hónapot Eforián tölti, míg Mihály vajda szokás szerint egy hónapra külföldre utazik.

— 1500 munkás sztrájkol Mediason. Hosszu idő óta nem tapasztaltt bérharc tört ki Mediason, Ardeal egyik legnagyobb gyárvárosában. Összesen öt gyár munkásai tették le a munkát, mert a gyárak igazgatóságai nem voltak hajlandók teljesíteni a munkások bérémelelési követeléseit. A sztrájk tulajdonképpen az Irtis kartonnyomó gyárból indult ki, ahol olyan szigorú büntető rendszabályokat léptettek életbe az igazgatóság, hogy sok esetben 100, sőt 200 lejt vontak le egy munkás nyomorúságos fizetéséből, büntetések címén. A munkásság hiába kérte az igazgatóságot, hogy szüntesse meg a szigorú büntetéseket. Ezután a gyár munkásából alakult küldöttség kereste fel az igazgatóságot, amely előadta, hogy a munkások addig nem veszik fel a munkát, míg be nem szüntetik a sérelmes rendelkezést. Az igazgatóság visszautasította a munkások kérését. A sztrájk tehát tovább folytatódott. Medias másik négy gyáranak, a Vitrometan üveggyárnak, a Cares börgyárnak, a Hiller selyemgyárnak és a Schembra gyermekkosci gyárnak munkása együttműködésből csatlakoztak a sztrájkolókhöz. Az egyre elmérgesedő bérmozgalomról értesítették a clujai Munkügyi Inspektorátust és a Munkügyi Minisztert. Medias munkügyi tanácsa egyébként már megkezdte a békéltető tárgyalást, de eredmény nélkül. A munkások értesítették a sztrájkrol a clujai szociáldemokrata pártot és mivel a sztrájkolók nagyrészt ruházati szakmához tartoznak, ezeknek szakszervezete megbízásából Stroia ment ki Mediasra, hogy részt vegyen a békéltető tárgyalásokon.

— Papan repülőfőhadnagy az olimpiászban. Bucurestiből jelentik: A Capitala szerint Alexandru Papan főhadnagy, az ismert pilóta július 25-én Berlinbe utazik, ahol az olimpia keretében tartandó nemzetközi mitingen vesz részt, majd Los-Angelesbe megy, ahol valószínűleg Bazu Cantacuzinóval együtt nagyszabású repülőünnepélyen fog részt venni.

— Ötvenszázalékos vasuti kedvezmény Bucurestibe. Bucurestiből jelentik: Az augusztus 9-ig meghosszabbított Luna Bucurestilor kiállításra utazók 50 százalékos vasuti kedvezménnyel utazhatnak a fővárosba minden szombaton déli 12 órától hétfőn 24 óráig. Tehát a Bucurestibe utazók egész jegyet váltanak és ingyen térnek haza. Minden más vasuti kedvezmény érvényét veszítette.

— Dobrescu nem fuoznál Iuniannal. Bucurestiből jelentik: A Credința megcáfolja azt a hírt, amely szerint Dem. Dobrescu volt főpolgármester hiveivel együtt fuozálna Iunian pártjával.

— Epe- és májbetegségeknek, elsősorban epehólyagkatarrus, epeköképződés és sárgaság eseteiben a mindig enyhe hatású természetes „Ferenc József” keserivíz a hasi szervek funkcióit élénkítő tevékenységére szerenti. Az orvosok ajánlják.

— Szabadtéri előadás. Hetényi Elemér a Székely Alkalmazottak társaságának augusztus hó 1-én és 2-án, szombaton és vasárnap a ref. kollégium udvarán színrehozza Gécy István „Gyimesi vadvirág” című népszínművét eredeti székely táncokkal. A csúrdöngölő, a négyes, hatos, nyolcas és a sebesforgatás zenéjét eredeti székely tánczenéből állította össze és hangszerelte Rezik Károly karnagy. Hetényi képeségei nemcsak az előadás színvonaláról, de arról is kezeskednek, hogy a színpad és a nézőtér megfelelően céljának és a közönség elhelyezése is kényelmes és zavartalan legyen. A szereplők már hetek óta nagy lelkesedéssel próbálnak Hetényi vezetésével.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Érdeklődő. Ezt a szót nálunk nem eredeti értelmében használják, inkább a chaszid frakciót értik alatta. Így érthető, hogy a gyűlésen résztvevő.

L. E., Sighet. Kérjük pár napig szives türelmet.

G. M., Marghita. Ügyvéd utján tegyen feljelentést az illetékes Cercul de Recrutare-nál. Egyben kérje fiának premitárius szolgálatra az említett községbe való áthelyezését.

Amerika. Külföldről pénzt csak a Banca Nationala utján lehet az országba hozni. A kért cím: Consulate of Roumania, Washington USA. Irhat román vagy angol nyelven.

W. A., Timisoara. Lapunk korlátozott terjedelme miatt — sajnos — nem használhatjuk. Forduljon talán a Népünk-höz.

R. M., Diosig. Nem húzták ki. A szelvényeket bármely adóhivatal be kell váltása.

Mannheim—Grosz Héber-magyar szótár
238 lap, 44 oldal nyelvtan, egészvásonkötésben 330 lej.

LEPAGE-nál Cluj
Postán utárvétellel. — Kérjen ingyen Judica jegyzéket.

SOEBEN ERSCHIENEN!
PAUL POURTANT
DIE STADT ISRAELS
der Roman vom Leben jüdischer Einwanderer aus Deutschland, die sich nur unter grossen Schwierigkeiten in Palästina seelisch einzuordnen vermogen.
Zu beziehen durch zum Preise
Verlag und Ganzl. ö. S. 6.90
Fiba-Buchhandlung Kart. ö. S. 4.60
WIEN, VI. Gumpendorferstrasse No. 10.

Uj! Megjelent Uj!
„Bné Aser”
„בני אשר”
zsidó szertartási és rituális szabályok kézikönyve. Minden zsidó házban nélkülözhetetlen
Ára 35 lej
Vidékre az összeg előzetes beklidést után portómentesen küldi az Uj Kelet könyvosztálya
Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

RMEL

nia és Palestina

julius 30
augusztus 6
augusztus 13

vánál

roda

anfa

Táviratoma: Bercoob

Julius 11.

Li adás. 14: Lemezek.
Lemezek. 15:15: Hi-
Hirek. 19: Katona-
21:20: Albenz: Pál-
arab, Kostyál: Olasz
13:45: Jonecsu-Gau-
cia zene közvetítése

zyetítés a kecskeméti
2:30: A rádió szalon-
yi Gizi mesél. 6: „Né-
saságában”. 6:40: Az
akult zenekar. 8:30:
or Gizi és Uray Tiva-
sztyay Sándor énekel.
M. 11:15: Cigányzene
18:30: A szanszkrit
ai néger és dalai. —
ngorázik. 21:20: Vidám
adó. 23:10: Budapesti
5: A harmadik gyalog-
filmzene.

RŐ TÉSEK

szó 2 lej, vastagabb
bb apróhirdetés 20 lej.
százalék kedvezmény.
bre fizetendő. Jelleg
bitunk, ha portóhélyeg
ve van.

etárius ételek a régi,
vegetárius étteremben
ra“ név alatt a Str.
(a Kereskedelmi Aka-
degnyit. Családoknak
nyes árak. Vezető:

Nyarálok! Kirándulók!

Partós szalámik és saj-
ok. Romadur-sajt, vaj,
arók. Elismert minő-
ég, friss áru. כשר. ארטה.
lelmiszerlerakat. P.
M. Viteazul 1. sz. Cluj

mezásu, ókirályságbeli,
élmillió vagyonnal és
emmel nőül venne egy
nyit 300.000 lej hozó-
Mirea“ házasságközve-
lea Regele Ferd. 116.

g fűszer szakmában is
ételeire. Naftali Vilmos
ica.

arab masszív, magas
ros selyem mohairral
um, Regina Mária 38.

t szoba egy, esetleg két
ördőszoba használattal.
Str. Reg. Ferd. 35 II.
nia-palota).

UJ KELET Legújabb hírek

Cáfolják a montreuxi értekezlet csődjéről elterjedt híreket

Hitler állítólag elejtette Greisert. Óriási összegre rugnak az új angol hadihitelek. Skartba tették Neurath külügyminisztert. Ha a Habsburg-restauráció megtörténne, a kisantant megtámadja Ausztriát. Franciaország biztosította szolidaritását a kisantanttal

Hitlerék el akarják távolítani a danzigi népszövetségi főbiztost és Németországtól függő kormányt akarnak alakítani a szabad városban

London, július 9. A világpolitikai helyzet bizonytalansága napról-napra, óráról-órára nő. Bizonyos átmeneti enyhülések után rendszerint újabb és az előbbieknél sokkal súlyosabb bonyodalmak lépnek fel, amelyek világosan mutatják a szemben álló érdekek és ellentétek kiegyenlíthetetlen voltát. Ma már nem szenved kétséget, hogy a háborús veszély fokozódását Németország és Olaszország, valamint az Olaszország járszalagján járó kicsiny Ausztria zavartkeltő törekvései fokozzák. Hogy a háboru már eddig ki nem tört, hogy az európai civilizáció végét jelentő nagy robbanás még nem reszketette meg a levegőt, az főleg a nyugati nagyhatalmak türelmének tudható be, amely azonban félelemből és egyidejűleg lázas háborus készüldésekkel táplálkozik.

Egyik bizonyítéka a nagy katasztrófa felé haladásnak az angol fegyverkezések egyre hatalmasabb üteme, amely az angol költségvetést alapjaiban rázkódtatja meg és lassan véget vet annak az idilli állapotnak, mely évek hosszú sora óta az angol költségvetés egyensúlyát biztosította.

Londoni jelentés szerint a háboru óta a napokban folyósították a legnagyobb hiteleket angol hadicélokra. Az eddig felvett és megszavazott hadihitelek összege máris 190 millió font sterlingre rug, ami előreláthatólag még fokozódni fog.

A hadi készüldéssel egyidejűleg az angol belpolitikai élet állandó nyugtalanságokat mutat. A Daily Mail mai száma megerősíti, hogy Eden beteget jelentett és nyolcnapi szabadságra utazott. Eden szabadsága azért kelt különösebb nyugtalanságot, mert helyettese: Halifax közismert németbarát, akivel kapcsolatban attól tartanak, hogy amennyiben ő jelenik meg Eden helyett a locarnói tárgyalásokon, olyan engedményeket fog tenni Berlinnek, amelyek a jelenlegi nemzetközi helyzetet még az eddiginél is kedvezőtlenebbül alakíthatják.

A danzigi helyzet A külpolitikai nyugtalanságok és a fenyegető helyzetek eredendő bázisa természetesen ma s Németország és Olaszország, illetőleg az olasz mesterkedések szempontja: a kis Ausztria. A német szándék szövetségbe egyelőre nem lehet betekintni. Mindenesetre újabb nyugtalansító körülmények lehet és kell tartani, hogy

Neurath német külügyminisztert, aki eddig némi mérsékléssel tett tanúságot, skartba tették Németországban és helyettesítette Dickhoff, a külügyminisztérium igazgatója került előtérbe az események irányításában.

Azok a megnyugtató nyilatkozatok, amelyeket Hitler a berlini francia és angol követek előtt tett a danzigi kérdésben, nyilvánvalóan csak megtévesztésre szolgáltak.

A Reuter ügynökség megbízható jelentése szerint Németország minden más verzió ellenére, mégis revízió alá akarja venni a danzigi szabad város alkotmányát és Lester népszövetségi főbiztos helyébe egy általa is elfogadott lengyel biztost akar kineveztetni.

Másrészt a németek nem akarnak semmi olyant tenni, ami azt a látszatot keltené, mintha Németország közvetlenül avatkozna be Danzig város belyébe. Ez annyit jelent, hogy Németország nem fog csapatokat küldeni Danzigba és teljes nyíltsággal nem fog beavatkozni a város ügyeibe.

Dickhoff német külügyminisztériumi igazgató fenti megnyugtató kijelentései ellenére

Greiser szenátusi elnök egy angol lapnak adott intervjújában élesen nyilatkozott a Népszövetség ellen. Ugyanakkor Greiser egy másik nyilatkozatában, amelyet szintén egy angol lapnak adott, teljesen ellenkező véleményt hangoztatott genf kijelentéseivel szemben. Ez az utóbbi kijelentés, melyet a berlini lapok mai számukban közölnek, nyugtalanságot váltott ki német körökben, amelyek azt állítják, hogy

Greisernek ez a hirtelen álláspontváltása Lipski lengyel nagykövet Göringnél tett látogatásának köszönhető.

Ez a látogatás még vasárnap folyt le és Lipski rámutatott arra, hogy Greiser hangneme türelmetlen. Másnap, amikor Greiser Berlinbe érkezett, hidegen fogadták.

Hitler, aki elégedetlen volt Greiser genfi szereplésével, állítólag nem is fogadta Greisert.

Greiser kijelentései és ellenkijelentései és a német kormány megnyugtató kijelentései ellenére a tényleges helyzet Danzigban az, hogy a nemzeti szocialisták teljesen a ma-

guk ábrázaturák akarják átalakítani máris a város közigazgatási képét, amely nemcsak a népszövetségi biztos felfogásával áll éles ellentétben, hanem magával a szabad város alkotmányával is.

Egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a danzigi szenátus végezni akar ellenzékekkel. Erre vall az is, hogy tegnap megvonták az ellenzéki vezeték fegyverviselési engedélyét. A megtorlások elleni félelmében számos szocialista és kommunista vezető eltávozott a szabad város területéről. Danzigban már csak nemzeti szocialista lapokat árulnak. Az ellenzéki és külföldi németnyelvű lapokat elköszökték.

A német kormány kétféle politikájának bizonyítéka, hogy mint Varsóból jelentik, a Deutschland német iskolahajót ötszáz tanulóval Danzig város kikötőjébe vezényelték, ahová mára várják megérkezésüket. Egyidejűleg egy torpedórombolóból, négy tenger-alattjáróból és több monitorból álló német flottilla manőverezik a lengyel partok mellett, Hel félszigetével szemben.

Hitlerék el akarják távolítani a danzigi népszövetségi biztost

(A danzigi helyzettel kapcsolatban a Morningpost szenzációs tartalmu leleplező cikket közöl a német nemzeti szocialisták danzigi terveivel kapcsolatban. A lap szerint a nemzeti szocialisták először el akarják távolítani a danzigi népszövetségi főbiztost, azután névleges autonómia mellett ténylegesen Németországtól függő kormányt akarnak alakítani Danzigban, harmadsorban a Danzigra vonatkozó összes függő kérdéseket közvetlen német-lengyel tárgyalások útján akarják meg-

oldani, míg végül negyedsorban Lengyelország számára biztosítani akarják Danzigban az összes eddigi gazdasági jogokat és fenn akarják tartani a politikai jóviszonyt is Lengyelországgal.

A lap végül megjegyzi, hogy a német nemzeti szocialisták tulajdonképpen egyszerűen be akarják kebelezni Danzigot, de mert ezt a lengyelek nem tűrnék el és mert Hitler ragaszkodik Lengyelország szövettségéhez, ettől a tervtől egyelőre eltekintenek.

A fenyegető Habsburg-restauráció

A danzigi kérdésen kívül tovább fertőzi az európai légkört a Habsburg-restauráció kérdése is. Különös nyugtalansággal hatott eme üggyel kapcsolatban Párizsban az az értesülés, mely szerint a német és osztrák tárgyalások végül is sikerral fognak járni s a két ellenfél között a közeledés lehetőségét erősíti az a körülmény, hogy

a francia kormány végérvényesen mellé állott ama jugoszláv álláspontnak, mely a Habsburg-restaurációt feltétlenül háborus olnak tekintené s ebben az esetben a kisantant teljesen szolidaritálja magát a jugoszláv állásponttal. A News Chronicle erre vonatkozólag azt a határozott értesülést közli, hogy a jugoszláv kormány jegyzékben közölte a francia kormánnyal azt az elhatározást, hogy amennyiben a Habsburg-restauráció ténylegesen megtörténne, a kisantant azonnal megtámadja Ausztriát. Abban az esetben, ha a kisantant Ausztria-ellenes támadására Olaszország a kisantant megtámadásával felolná, a kisantant a francia kormány támogatását várja.

Blum francia miniszterelnök — a lap szerint — kijelentette, hogy mindenről tájékozva van, ami Közép-Európában, főleg Ausztriában történik s nagyon is tudatában van a francia-jugoszláv barátság kőtelező erejének. A lap hozzáteszi, hogy már Laval bukásával megpecsételődték ama francia törekvés sorsa, mely a Habsburg-restauráció kártyáját a maga javára szeretné volna kijátszani.

A tengerszorosok ügyének bonyodalmait

A montreuxi értekezleten azok az éles ellentétek, amelyek az angol és török, illetőleg a szovjetorosz álláspontok között a ten-

egyezmény megkötésénél tekintetbe kell venni a népszövetségi alapokmány szellemét, mert a támadó és megtámadott fél között különbséget kell tenni.

Tény az, hogy tegnap az orosz bizottság tagjai között a tanácskozások sikertelensége miatt rendkívül nagy idegesség volt észlelhető. Hír szerint Litvinov el van határozva arra, hogy amennyiben a további tárgyalások nem vezetnek eredményre, otthagyja az értekezletet, ami azzal a kockázattal járna, hogy az értekezlet határozatképtelenné válna, mert Szovjetoroszország közreműködése nélkül nem lehet az új egyezményt megkötöni. A Times ezzel kapcsolatban megjegyzi, hogy miután Olaszország távolmaradása az értekezlettel ugyanis befejezett ténynek tekintendő, csak az értekezleten résztvevő hatalmak teljes megegyezése hozhat sikeres megoldást. Ellenkező esetben számolni kell az értekezlet kudarcával.

Berkesztette ülésszakát az interparlamentáris unió konferenciája

Budapest, július 9. (Rador). Az interparlamentáris unió több határozati javaslat elfogadása után, amelyek megvitatásában a román delegátusok aktív részt vettek ki, berkesztette ülésszakát. Az unió elnökségi tagjai közé jövő évig beválasztották Saveanu kamarai elnököt és Pella professzort. Jövőre Párizsban ülésezik az unió.

A lengyel kormány Berlinben tá-
takozott a danzigi kérdésben

Varsó, július 9. A Havas jelentése szerint a lengyel kormány ma lépéseket tett Berlinben és kifejezésre juttatta, hogy ellent fog állni minden olyan kísérletnek, amely egyoldalúan akarja megváltoztatni Danzig szabad állam státuszát.

230 millió lej az ardeali egyházaknak a konverziós veszteségért

Bucuresti, július 9. A pénzügyminisztert felhatalmazták, hogy maximum 230 millió lej értékben állampapírokat bocsásson ki, amelyek fedezni fogják az ardeali egyházak és kulturális intézményeknek a konverzió által szenvedett kárát.

LEGUJABB SPORT

Ma délután dől el a Haggibbor teniszkupa sorsa

CLUJ, július 9. (Az Uj Kelet tud.) A Haggibbor teniszkupa sorsa ma délután dől el. A verseny igen érdekes állásnál maradt félbe, amennyiben még mindig olyan a helyzet, hogy a három cluji sportegyesület, Haggibbor, TC és CAC holnap este végezhetnek. Természetesen a versenyt úgy a TC, mint a CAC megnyerheti.

A kétségtelenül érdekes és izgalmasnak ígérkező döntő mérkőzések ma, pénteken délután fél 4 órai kezdettel a Haggibbor Calea Marechal Foch 117 alatti pályán lesznek.

Unirea Tricolor—Juventus 2:2 (1:0)

Bucuresti, július 9. Csütörtökön délután gyenge érdeklődés mellett játszották le Bucurestiben az Unirea Tricolor—Juventus nemzeti bajnoki mérkőzést, amely 2:2 arányban eldöntetlenül végződött. A mérkőzés sportszempontról keveset nyújtott. Egyenlő erejű ellenfelek, igazságos eredmény. A gólokat az Unirea Tricolor részéről Carjan és Sonny Niculescu, a Juventus részéről Major és Palmer lökték. A mérkőzést V. Braida gyengén vezette.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Cluj, Strada Barona L. Pop 10. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Taxa postala
plătite la numer

Cikkeink utánn
rás megjelölésé

Titulescu ha

Három esztendő ország közvélemény tozások. Hónap szó, hogy a liberá kad. Minden jel ar Dinu és Tatarescu hatatlan úr tátoz tározás Bratianu mig csütörtökön pártelnök és a jeientek meg, ann minden nézeteltéré

Tatarescu büszk kormánya még év Erről az oldalr szedelem a kormá

A másik nehézk mak meg kellett k volt, amely az ar vezetők körében szert.

A legújabb jele het következétni, nagy elánnal meg még van elégedve tással és nem ki leszteti, sőt mérsé faluról falura aka jával.

Erről az oldalr szély a kormányt.

A veszély ugy fenyegeti a kormá nan nem számított ratiannul othagyta és elindult hazafek

A külügyminisz mert nem ért egy politikai aktusvala lyek külföldön — Romániát szövets botrányokozást kelte

A külügyminisz mondja véleményé Nincs kizárva amely annyi belpe kiállt, ezuttal a k majd meglepetés.

A béke heke

Az európai bék ten kegyelméből valóban csak egy egyre élesbedő ell érdekek kohójában zsa csak egyetlen lángra borítsa a

Addig is nyugá letig, a távolokét ütemben folyik a Belzebut elégedett zait. }

A háboru előre is, míg az igazi po a béke „békés” p ról eiszaadulrt te zalmában gyönyör

Nem mulik el a amely ne hozna h m dern közlekedé véres pusztulásáro

Napjainkban ma tyeken fellángoló v argások és felke „béke” hősi halot borzalmas repül járnúvek karamb dik össze az a ha minden egyes tag rejti magában.

Nincs nap, hogy autók és autobusz mak; nincs nap, a a tömegünnepélye val ne bővítenek s

Av élet a techn egyre veszélyesebbi aka-at elvesztette nemcsak indulata kofta gépek felet